

GENERAL SERIES

JARMO SAARTI JA HELENA SILVENNOINEN-KUIKKA
(TOIM.)

Viesti kirjastosta

Itä-Suomen yliopiston kirjaston vuosikertomus 2013

PUBLICATIONS OF THE UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND
General Series

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

JARMO SAARTI JA HELENA SILVENNOINEN-KUIKKA (TOIM.)

Viesti kirjastosta

*Itä-Suomen yliopiston kirjaston
vuosikertomus 2013*

Publications of the University of Eastern Finland
General Series

15

Itä-Suomen yliopisto
Kuopio
2014

Grano Oy
Joensuu, 2014
Sarjan vastaava toimittaja
Jarmo Saarti
Toimitussihteeri: Taina Sahlman
Julkaisujen myynti
Itä-Suomen yliopiston kirjasto (julkaisumyynti@uef.fi)
ja tiedekirjakauppa Granum
ISBN: 978-952-61-1475-0 (nid.)
ISBN: 978-952-61-1476-7 (PDF)
ISSN-L: 1798-5854
ISSN: 1798-5854
ISSN: 1798-5862 (PDF)

Saarti Jarmo ja Silvennoinen-Kuikka Helena (toimittajat)
Viesti kirjastosta – Itä-Suomen yliopiston kirjaston vuosikertomus 2013
Itä-Suomen yliopisto, Kirjasto, 2014
Publications of the University of Eastern Finland. General Series, no 15
ISBN: 978-952-61-1475-0 (nid.)
ISBN: 978-952-61-1476-7 (PDF)
ISSN-L: 1798-5854
ISSN: 1798-5854
ISSN: 1798-5862 (PDF)

VIESTINNÄN KEHITTÄMISEN VUOSI

Kirjaston rooli on muuttunut tieteellisen julkaisemisen digitalisoituessa. Perinteisen kokoomapainotteisen kirjastotyön rinnalle ovat nousseet aktiivinen kumppanuus julkaisemisessa ja aktiivinen aineistojen markkinointi sekä tiedonhankintaan että tiedonhallintaan liittyvien taitojen opettaminen erityisesti opiskelijoille. Muuttuvien tehtävien myötä myös kirjaston viestinnällinen toimintakulttuuri on muuttumassa.

Viestinnän kehittäminen nostettiin Itä-Suomen yliopiston kirjastossa erityisen huomion kohteeksi toimintavuoden 2013 aikana. Viestinnän ajattelun suunnanmuutoksesta kertoo viestintätöön suunnitelmallinen organisoiminen kirjastossa, aktiivinen viestintä sosiaalisessa mediassa sekä uuden intran ja modernien viestintävälineiden mukanaan tuoma uudenlainen toimintakulttuuri.

Monialainen yliopisto tarkoittaa myös monenlaisia asiakasryhmiä erilaisine tiedontarpeineen. Tietoaineistoja on tarjolla yhä enemmän, ne ovat yhä moninaisempia ja hajallaan eri lähteissä. Ydinkysymys on, kuinka kirjaston tarjoamat tieteelliset tietoaineistot ja niiden tarvitsijat saatetaan yhteen. Kirjastoammattilaisilta vaaditaan yhä enemmän kykyä välittää tietoa ja omaa osaamistaan erilaisille kohderyhmille. Tietoaineistojen ja -järjestelmien sekä palveluiden jatkuva kehittäminen edellyttää vuorovaikutusta ja palautteen saamista asiakkailta. Sosiaalinen media tarjoaa uudenlaisen mahdollisuuden avoimeen vuorovaikutukseen asiakkaiden kanssa.

Muuttuva työympäristö uusine haasteineen vaatii myös ammatti-identiteetin kehittämistä. Osaamisen kehittäminen ei voi tapahtua irrallaan työyhteisön kehittämisestä. Kirjastossa koulutauduttiin toimintavuoden aikana uudenlaiseen tapaan käydä kehityskeskusteluja, jossa kunkin työntekijän rooli työyhteisön kehittämisessä on keskiössä.

Jarmo Saarti ja Helena Silvennoinen-Kuikka

Saarti, Jarmo & Silvennoinen-Kuikka, Helena (editors)
University of Eastern Finland Library – Annual Report 2013
University of Eastern Finland, Library, 2014
Publications of the University of Eastern Finland. General Series, no 15
ISBN: 978-952-61-1475-0 (nid.)
ISBN: 978-952-61-1476-7 (PDF)
ISSN-L: 1798-5854
ISSN: 1798-5854
ISSN: 1798-5862 (PDF)

UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND LIBRARY – ANNUAL REPORT 2013

ADVANCES IN THE WAY THE LIBRARY COMMUNICATES WITH ITS CLIENTS

The role of academic libraries has changed due to the digitalization of scientific document dissemination. In addition to traditional, collection-focused librarianship, new tasks have appeared, e.g. active partnership in publishing and document marketing, instruction of knowledge management and information searching, especially for students. Thus the dynamics of how the library communicates with its clients is changing.

Improvements in communication were set as the main focus during the year 2013 and clear evidence of this change can be seen the more systematical approach to the communication within the library, social media activities and new ways of working with intranet and extranet technologies including other up-to-date information technologies.

A diversified university means diversified users with diversified information needs. The amount of academic information is overwhelming and it is being published in more and more diverse media forms. The main issue is how to help the users locate their academic documents. The library profession has thus faced the need to improve its marketing and communication skills in order to disseminate information and to describe their expertise in these fields to the patrons. The continuing development of information systems and the revolution in academic publications require co-operation and constant feedback from the users. The social media provides new opportunities for interactions with the academic community.

The changing operational environment also means changes in the professional identity. Thus one needs to develop this know-how in the entire library staff. The library started to reform the process of the performance appraisal focusing on how each individual worker can contribute to improving the work environment.

Translation: Ewen MacDo

Sisältö

1 KIRJASTOTYÖ OSANA TIETEELLISTÄ VIESTINTÄÄ.....	1
Jarmo Saarti	
2 VIESTINTÄAJATTELUN SUUNNANMUUTOS.....	5
Eeva Abell, Eeva Honkanen, Antti Laurila, Mikko Meriläinen, Matti Pellikka, Tuula Rissanen ja Taina Sahlman	
3 NEUVOJA JA VINKKEJÄ – KIRJASTOPALVELUIDEN MARKKINOINTI JA KÄYTTÄJÄKOULUTUS KÄY MYÖS BLOGATEN	10
Tuulevi Ovaska	
4 ASIAKKAAT MUKAAN PALVELUITA KEHITTÄMÄÄN.....	17
Eeva Abell, Eeva Honkanen, Arja Juntunen, Pirkko Kainulainen ja Marjut Kangasaho	
5 TIETOASIAANTUNTIJATYÖN MONET KASVOT: OPETTAMISTA, OHJAUSTA, VIESTINTÄÄ JA UUDEN OPPIMISTA.....	22
Marja Aho, Jussi Hyvärinen, Merja Kauppinen, Heikki Laitinen, Laura Parikka, Maarit Putous, Tuula Rissanen, Tomi Rosti ja Helena Silvennoinen-Kuikka	
6 KOKOELMAPALVELUJEN VIESTINNÄN KESKIÖSSÄ HANKINTA JA LUETTELOINTI.....	28
Annika Jolkkonen, Mikko Meriläinen, Riitta Porkka, Marja-Leena Rätty ja Tarja Turunen	
7 KOKO KIRJASTON YHTEINEN HANKE - RFID.....	32
Marja Maijala, Marja-Leena Partanen, Kirsi Rask, Pirkko Riikonen ja Pia Seppänen	
8 KEHITTÄVÄLLÄ DIALOGILLA YHTEISEEN YMMÄRRYKSEEN.....	35
Helena Hämynen	
9 YHDESSÄ ENEMMÄN: TYÖHYVINVOINTIA RAKENTAMASSA	42
Jussi Hyvärinen	
Liite 1	44
Liite 2	57
Liite 3	61
Liite 4	63

1 Kirjastotyö osana tieteellistä viestintää

JARMO SAARTI

1.1 KIRJASTOTYÖ OSANA TIETEELLISTÄ VIESTINTÄÄ

Yliopistojen perustehtävänä on tutkimus ja opetus, sen lisäksi usein puhutaan yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Tutkimukseen ja opetukseen liittyvät keskeisesti julkaisut ja julkaiseminen. Merkittävä osa yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta toteutuu myös julkaisemisen kautta: oppikirjoja ja tutkimusjulkaisuja lukemalla tieteen tulokset leviävät muuhun yhteiskuntaan. Lisäksi keskeinen osa oppimista on erilaisen kirjallisuuden lukeminen ja omaksuminen.

Eräs tieteen perusarvoista on julkisuus: vasta julkisuudessa esitetyt ja arvioidut tutkimustulokset muodostuvat osaksi tiedettä ja sen näkemystä. Julkisuus vaatii välineitä, joilla tämä toteutuu: julkaisuja ja organisaatioita, jotka keräävät ja antavat käyttöön julkaisuja: kirjastoja.

Painettujen aineistojen aikakautena tieteelliset kirjastot olivat käytännössä ainoa paikka, jossa tutkija kohtaa muiden tutkijoiden kirjallisen työn. Tämän lisäksi tietysti kerättiin henkilökohtaisia kirjastoja omaan käyttöön. Vielä 1990-luvulla maailmassa oli kirjastoja, jotka olivat asettaneet tavoitteekseen kaiken keskeisen painetun tieteellisen aineiston hankkimisen omiin kokoelmiinsa.

Tieteellisen julkaisemisen määrän ja digitaalisen tieto- ja viestintätekniikan tulo mursi tämän ajattelutavan lopullisesti siirryttäessä tälle vuosituhannele. Maailmassa arvioidaan vuodessa julkaistavan tieteellisiä artikkeleita 1 – 2 miljoonan välillä. Julkaistujen kirjojen lukumäärä arvioidaan 130 miljoonaksi kappaleeksi. Jo nämä luvut tarkoittavat, että tällä hetkellä ihmiskunta pystyy tuottamaan niin paljon uutta tieteellistä tietoa, ettei tätä voida enää hallita painetun ajan teknologioilla.

Kuva 1. Tieteellisen viestinnän kenttä

Tieteellisen viestinnän voi kuvata kuvan 1. mukaisella mallilla. Siinä keskiössä ovat julkaistut tieteelliset teokset: monografiat ja tieteelliset artikkelit, joista jälkimmäiset ovat selvästi tällä hetkellä lukumäärältään suurin jakelukanava. Yksittäiset teokset eivät ole pedagogisesti kuitenkaan riittäviä, sen vuoksi niiden ympärille on kasvanut uudenlaisia tapoja välittää ja järjestää tieteellistä tietoa. Tämä liittyy myös tieteelliseen keskusteluun ja erilaisten tulkintojen esittämiseen ja dokumentointiin.

Kirjastojen roolina on ollut painettuna aikakautena teosten metatietojen tuottaminen ja niiden tallentaminen erilaisiin tietokantoihin tiedonhaun ja hankinnan mahdollistamiseksi. Oppikirjojen ja tieteellisten yleisesitysten roolina on puolestaan ollut teosten välisten viittausten ja erilaisten tulkintojen esittäminen. Tieteellinen totuus rakentuu tieteellisessä keskustelussa ja siten erilaisten tulkintojen ja perusteluiden julkaiseminen on keskeinen osa tieteellistä julkaisemista.

1.2 DIGITAALINEN KIRJASTO OSANA TIETEELLISTÄ VIESTINTÄÄ

1990-luku oli selkeästi Suomessa tieteellisissä kirjastoissa tietojärjestelmien rakentamista, joka mahdollistaa tieteellisten dokumenttien etsimisen ja paikantamisen. Kun tieteellinen julkaiseminen alkoi digitoitua, kustantajat ja kaupalliset tieteelliset tiedonhakupöytäkirjat alkoivat kehittyä nopeasti – jopa nopeammin kuin kirjastojen omat tietokannat. Sama muutos tapahtui kaikessa viestinnässä: perinteiset toimijat huomasivat globaalin kilpailun syntyneen. Äärimmillään joissakin kirjastoaineistoissa alkoi näyttää siltä, että oltiin tehty runsaasti hukkaainvestointeja painetun aineiston pelisäännöillä.

Ensimmäinen muutos, joka kirjastoissa näkyi, oli se, että opiskelijat, opettajat ja tutkijat tarvitsivat uutta osaamista. Kirjastojen merkittäväksi tehtäväksi tuli tiedonhankinnan ja –haun taitojen opettaminen. Tutkijasta tuli yhtäkkiä tiedonhakija; tehtävä, joka aikaisemmin oli ulkoistettu kirjastoille.

Painettujen aineistojen digitoiminen aiheutti sen, että tieteen tekeminen ei ollut enää paikkaan sidottua. Verkkolehtiä voi lukea missä vain, jos käytössä on toimivat verkkoyhteydet, laitteet ja oikeus käyttää digitaalisia julkaisuja. Seurauksena oli myös se, että eri tieteenalat joutuivat erilaiseen asemaan: nopeasti kehittyvät alat pärjäsivät hyvin e-lehtien kanssa – pitkän historian aineistojen alat tarvitsevat edelleen laajoja painettuja kokoelmia.

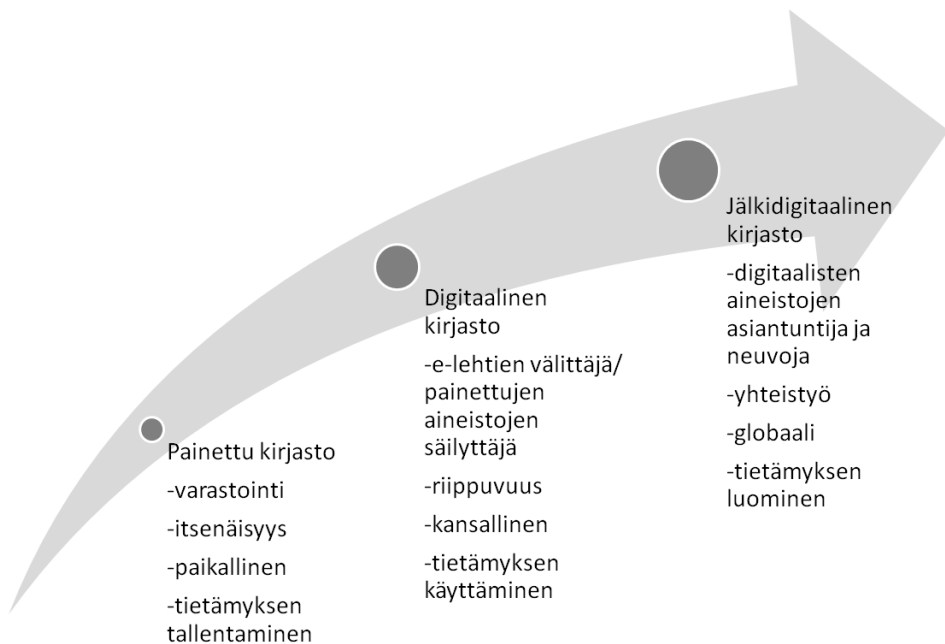
Tietojärjestelmien syntyminen aiheutti myös sen, että tutkijoiden toimintaa voitiin alkaa mitata helposti ja konkreettisesti. Tällä vuosituhannella on yleistynyt jokapäiväiseksi puheeksi se, että humanistinkin erilaisia viittausindeksejä pitää laskea, arvioida ja palkita. Kirjastojen osaaminen tuli tässäkin tarpeeseen. Julkaisemisen kynnys myös madaltui: yliopistokirjastot tulivat aktiivisiksi digitaalisen julkaisemisen toimijoiksi erityisesti kaikenlaisten opinnäytteiden osalla.

Merkittävä ja keskeinen digitaalisen ajan muutos oli myös työn tekemisen tavassa: kirjasto alkoi integroitua yhä tiiviimmin yliopiston perustehtäviin. Tieteellinen viestintä, sen arviointi ja kehittäminen alkoivat näyttäytyä laajasti yliopistossa. Hallinnossa bibliometria, opetuksessa informaatiolukutaitoina ja tutkimuksessa tiedonhallintana. Yhtäkkiä kirjasto oli joka paikassa ja sitä voitiin käyttää ja hyödyntää kaikkialla.

1.3 KOHTI JÄLKIDIGITAALISTA TIETEELLISTÄ VIESTINTÄÄ

Parhaillaan olemme läpikäymässä ehkä ihmiskunnan historian suurinta muutosta tieteellisessä viestinnässä. Tästä on alettu käyttää nimitystä jälkidigitaalinen. 1990-luvulla syntynyt tieteellisen digitaalisen julkaisemisen ja niiden jakelun maailma perustui perinteisen, painetun maailman tapojen mallintamiseen tietoverkkoon. Esimerkiksi tieteelliset verkkolehdet näyttävät edelleen paperilehdiltä vaikka niin ei olisi välttämättä tarve näyttäytyä.

Jälkidigitaalinen maailma tarkoittaa täysin digitaalista ja digitaalisen ehdolla toteutettu oppimisen ja tutkimuksen tekemisen tapaa. Selkeitä merkkejä tästä ovat mm. OpenAccess julkaiseminen, tutkimusdatan digitaalinen jakelu ja synnyttäminen, mutta erityisesti tieteenalojen sisäiset verkkoyhteisöt, joissa tutkimuksen tekeminen on siirtynyt täysin paikasta riippumattomaan tapaan toimia yhdessä. Oppimisessa tämä näyttäytyy avointen verkkokurssien määrän lisääntymisessä ja muussa verkko-oppimisessa. Arkielämässä tästä merkinä on erilaisten digitaalisten yhteisöllisten sovellutusten käytön räjähdysmäinen kasvu.

Kuva 2. Painettu, digitaalinen ja jälkidigitaalinen kirjasto

Kirjastoille tämä tarkoittaa lopullisesti sitä, että niiden tulee integroitua verkossa tehtävään tutkimukseen ja oppimiseen (ks. kuva 2.). Suurin tiedeyhteisön yksittäinen haaste tulee olemaan siinä, kuinka yksilön hahmottamiskyvyn ylittävä tutkimusjulkaisujen ja tutkimusdatan määrä pystytään hallitsemaan. Tässäkin kirjastoilla on merkittävän yhteistyön paikka oman osaamisen tarjoamisessa tiedeyhteisön käyttöön.

2 Viestintäajattelun suunnanmuutos

**EEVA ABELL, EEVA HONKANEN, ANTTI LAURILA, MIKKO MERILÄINEN,
MATTI PELLIKKA, TUULA RISSANEN JA TAINA SAHLMAN**

2.1 VIESTINTÄ KEHITTÄMISKOHTENA

Viestinnän kehittäminen oli kirjastossa erityisen huomion kohteena vuoden 2013 aikana. Kirjasto on organisoitunut palveluiksi, joista kukin sitoutui nostamaan viestinnän keskeiseksi osaksi toimintaansa. Itä-Suomen yliopiston kirjaston toiminta vakiintui vuonna 2010 tapahtuneen kahden yliopiston yhdistymisen jälkeen. Viestintäajattelun päivittämiselle oli kuitenkin tarvetta. Pysyäkseen muuttuvan maailman tahdissa kirjaston oli siirrettävä toimintojaan ja markkinointiaan myös sosiaaliseen mediaan.

Kirjastossa toimii eri palveluiden edustajista koostuva viestintäryhmä, jonka tehtävänä on koordinoida viestintää sekä luoda viestinnän edellytyksiä valmistelemalla toimintatapoja, ohjeita ja työvälineitä koskevia esityksiä johtoryhmälle. Vuoden 2012 lopussa viestintäryhmä laati yhteistyössä palveluiden kanssa kirjaston yhteisen viestintäsuunnitelman, joka pohjautuu Itä-Suomen yliopiston viestintäohjelmaan. Viestintäsuunnitelma noudattelee Itä-Suomen yliopiston viestintäohjelmaa ja siinä määritellään kirjaston viestinnän tavoitteet, kohderyhmät ja vastuut. Viestintäsuunnitelma esiteltiin henkilöstökokouksessa, ja kirjaston johtoryhmä hyväksyi sen lopullisesti huhtikuussa 2013.

2.2 ARVIOINTI KANNUSTAA KEHITTÄMÄÄN

Palvelupäälliköt vastaavat oman palvelunsa viestinnän toteutuksesta, ja jokainen kirjaston työntekijä on vastuussa viestinnästä toimenkuvansa mukaisesti. Kirjaston viestinnän tavoitteena on, että asiakkaat osaavat käyttää tehokkaasti kirjaston palveluita, aineistoja ja asiantuntemusta tutkimuksen, opiskelun ja työelämän tiedonhankinnan tarpeissa. Kirjaston palvelut laativat viestinnän toimenpidesuunnitelmat vuosille 2014–2015 ja johtoryhmä hyväksyi toimenpidesuunnitelmat loppuvuodesta 2013. Kirjaston viestintää arvioidaan vuosittain yliopiston työhyvinvointikyselyllä sekä valtakunnallisella asiakaskyselyllä. Viestinnän arviointi kuuluu myös kehityskeskusteluihin, joihin etsittiin uutta toimintatapaa kehittävän dialogin näkökulmasta vuoden 2013 syksyllä.

Vuoden 2013 valtakunnallisen asiakaskyselyn palautteet käsiteltiin kirjaston johdon katselmuksessa sekä kokonaisuutena että osana palveluiden raportteja. Työ viestinnän kehittämisen parissa konkretisoitui valtakunnallisen asiakaskyselyn tuloksissa, joissa kirjaston tiedottamisen indikaattorin saama arvo oli kohonnut vuodesta 2010. Keskiarvo oli vuonna 2010 3,76 ja vuonna 2013 jo 3,919, tavoitteen ollessa 4. Kyselyn tuloksista koostettiin palvelujen parantamistoimenpiteitä, joista tiedotettiin myös asiakkaille. Kirjaston viestinnän kehittämistyön tavoitteissa pysyttiin ja kehitys on ollut jatkuva.

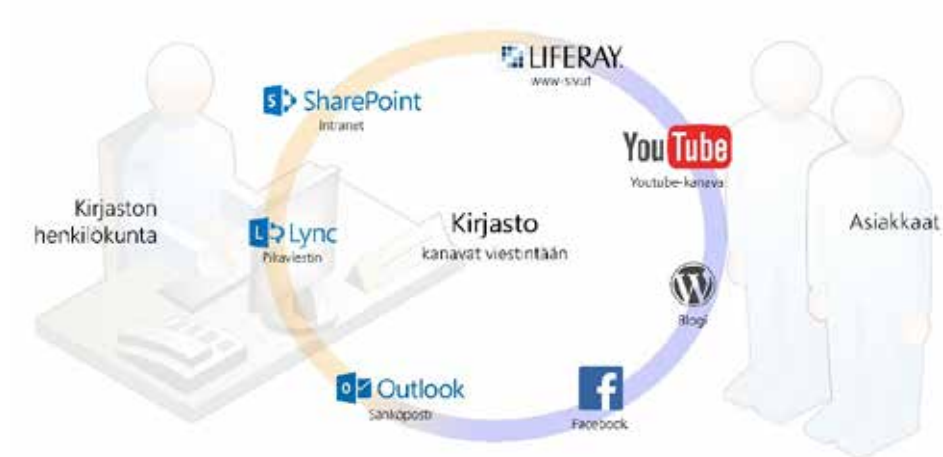
Näkyvyyden lisäämiseksi viestintäryhmä toteutti kirjaston esittelymateriaalin käytettäväksi vierailujen yhteydessä. Keväällä 2013 laadittiin toimintaa rytmittävä viestinnän vuosikello, jossa esimerkiksi viestintäryhmän kokousten, toimintakertomusten ja suunnitelmien laatimisen, sekä kotisivupäivitysten aikataulutus on määritelty.

2.3 KANAVAT VERKOSSA

Monisuuntaisen viestinnän kehittäminen jatkui uusien viestintävälineiden käyttöönotolla. Käyttöönotto mahdollisti uuden toimintakentän kehittymisen sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän osalta kuvan 3 mukaisesti (s. 7). Viestintäryhmän alaisuuteen perustettiin sosiaaliseen mediaan keskittynyt some-ryhmä, joka teki selvitystyötä ja kokeiluja uusien viestintävälineiden parissa. Perinteisten kanavien rinnalle nostettiin kirjaston tarpeisiin parhaiten sopivat välineet Facebook, YouTube ja kirjaston yhteinen blogi. Some-ryhmä laati kirjastolle myös sosiaalisen median käytön suosituksen.

Kirjastolla oli ollut Facebook-sivu jo vuodesta 2010 lähtien, mutta 2013 vuoden aikana sitä ryhdyttiin käyttämään entistä aktiivisemmin. YouTube-kanavalle lisättiin asiakkaille suunnattuja opastusvideoita, joissa ohjeistetaan esimerkiksi kirjavarauksen tekoon. Blogin alustaksi valittiin yliopiston viestinnän suosituksen pohjalta Wordpress. Blogiin kirjoittaa säännöllisesti koko henkilökunta. Yhteisen blogin avulla pyritään tiivistämään laitosyhteistyötä, tavoittamaan opiskelijoita, sekä tekemään kirjastoa näkyväksi tiedeyhteisössä. Monipuoliset viestintävälineet mahdollistavat aktiivisen mukanaolon kansallisessa kirjastoverkostossa. Vuoropuhelu asiakkaan ja kirjaston välillä on mutkattomampaa uusien välineiden avulla.

Eräänä askeleena kirjaston viestinnän tehostamiseksi oli myös Lync-pikaviestinohjelman käyttöönotto. Yliopiston tietotekniikkakeskus tarjosi sovelluksen koko yliopiston käyttöön ja kirjastossa väline otettiin hyvin vastaan: monelle siitä on tullutkin päivittäinen työkalu. Lync on viestinnän välineenä monipuolinen, koska sillä onnistuu normaali pikaviestimien tekstimuodossa, äänipuhelut, videopuhelut, ja ruudun jakaminen kollegan kanssa. Kaikki tämä voidaan tehdä joko kahdenkeskisenä tai monenvälisenä viestintänä. Osa kirjaston kokouksista hoidetaan jo täysin Lync-ohjelman avulla.

Kuva 3 Antti Laurila. Uudet viestinnän välineet kirjaston ja asiakkaiden käytettävissä.

Vuosi 2013 oli siis monellakin tapaa käännekohta kirjaston viestintäajattelussa, sillä toteutimme yhdessä huomattavia muutoksia kohti entistä yhteisöllisempää työyhteisöä. Kirjaston uuden intranetin käyttöönotto oli suurin ponnistus kohti tätä tavoitetta. Esimerkkinä mainittakoon, että koko kirjaston yhteisen pikkujoulun suunnitteleminen onnistui kätevästi intranetin keskustelualueella. Kampuskirjastojen väliset rajat hälvienivät entisestään, kun uusi intranet suunniteltiin palveluiden näkökulmasta.

2.4 INTRA-KULTTUURIN RAVISTELUA

Itä-Suomen yliopiston kirjaston käynnistysvaiheessa vuonna 2010 käyttöön otettu intranet-sivusto ei kyennyt vastaamaan uusiin vaatimuksiin. Toimivan intranetin pitää tukea yksikön toimintaa siten, että tarvittava tieto on helposti löydettävissä, käsiteltävissä ja jaettavissa yksikön eri toimijoiden kesken. Niinpä uuden sisällönhallintajärjestelmän valintaa sekä käyttöönottoa ryhdyttiin suunnittelemaan näiden kriteereiden perusteella ohjenuoranaan kirjaston uusi viestintäsuunnitelma.

Kirjaston sisäisen viestintäkulttuurin suurin osatekijä oli intranetin päivittäminen uudelle alustalle. Käyttöönotettu Microsoft Sharepoint Server -järjestelmä muutti kirjaston intranetin dokumenttivarastosta asiakirjojen hallinnointialustaksi, alustaksi jossa tiedon koko elinkaari tulee näkyville: dokumentit luodaan, niitä muokataan ja luonnollisesti myös jaetaan ja käytetään saman palvelun kautta. Uuden intranetin myötä sähköpostien määrää kirjaston sisällä pystyttiin vähentämään keskittämällä tiedottamista intranettiin.

Sharepoint tarjosi myös vaihtoehdon omien sovellusten rakentamiselle. Pienet sovellukset on perinteisesti toteutettu Access-tietokantoina, mutta sovellusten rakentuu intranettiin, saatiin niiden käyttöönottoa sekä hallinnointia helpotettua. Esimerkkinä sovelluksista mainittakoon e-kirjojen hankintaan liittyvän työnkulun ohjaaminen. Työprosessi on useaa kirjaston toimintoa koskeva ja sovelluksen käyttöönotto selkeytti huomattavasti työntekoa kussakin työn vaiheessa.

Uudessa intranetissä dokumentit eivät ole perinteiseen tyyliin hakemistoissa vaan niiden järjestely perustuu luokittelutietoihin, jotka käyttäjä liittää dokumenttiin samalla kun hän vie sen intranettiin. Luokittelutiedot toimivat dokumenttien metatietoina, jotka helpottavat sekä tiedon hakemista että lajittelua intranetissä.

Käyttäjä pystyy hakemaan tietoa intrasta tarpeensa mukaisesti. Tarve voi olla esimerkiksi löytää kaikki tilastot vuodelta 2013 tai kaikki kirjaston prosessikuvaukset. Uuden intranetin myötä saimme siis toimivan hakutoiminnon sisäiselle aineistollemme. Yhtenä ajatusmallina kehitysvaiheessa olikin, ettemme voi tietää käyttäjän vaihtelevia tarpeita, vaan intranetin täytyy palvella myös tässä tilanteessa.

Dokumentit on lajiteltu myös loogisiin kokonaisuuksiin, tämä lajittelumalli toimii käyttöliittymänä intralle. Tietoinen ratkaisu oli erottaa kokousasiakirjat omaksi kokonaisuudekseen ja kirjaston toimintoihin liittyvät dokumentit omakseen. Kokousasiakirjojen erottaminen toimintokohtaisista dokumenteista helpotti niiden löytymistä. Toimintoja koskeva osio selkiintyi myös, kun sieltä saatiin pois suuri massa kokousdokumenteja, jotka eivät suoraan tue käytännön tasolla tapahtuvaa työtä.

Tämän lisäksi tiettyihin toimintoihin on rakennettu luokittelutietojen avulla ns. työkalupakkeja, joihin on koostettu toiminnon kannalta oleelliset ohjeet sekä intrasta että internetistä. Tarpeellisimmaksi työkalupakki havaittiin kirjaston palvelutiskissä, jossa ohjeiden löytyminen tulee tapahtua välittömästi asiakaspalvelutilanteessa.

2.5 MUUTOKSET KOKOUSKÄYTÄNTEISSÄ

Kirjastossa on aktivoitu uuden intranetin tarjoamien mahdollisuuksien myötä myös huomattavasti ennakoivampaan toimintakulttuuriin. Tämä havainnollistuu etenkin kokousten valmistelussa. Esityslistoja on alettu viemään intranettiin jo kuukausia etukäteen, mikä on tehnyt kokousten suunnittelusta pitkäjänteisempää ja hallitumpaa. Kokouksiin osallistuvat voivat lisätä asioita ja liitteitä esityslistalle oman aikataulunsa mukaisesti. Usein myös kokouksen pöytäkirja alkaa rakentumaan jo kokouksen aikana, jolloin sen avaaminen kommentille on nopeutunut myös huomattavasti. Kokouskäytänteisiin on kirjattu myös pöytäkirjojen kommentoinnin aikaraamit, mikä on jämeröittänyt toimintaa entisestään.

Kuva 4. Moderni kokous tapahtuu työpisteellä.

Kolmella kampuksella toimivan kirjaston toiminnan kannalta toimivat videoneuvottelupalvelut ovat olleet elinehto. Tilojen varaaminen on kuitenkin työlästä ja tiloja ei aina ole edes saatavilla. Osa kokouksista onkin siirtynyt käyttämään Lync-sovelluksen tarjoamaa monenkeskistä videopuhelumahdollisuutta. Kokemukset näistä ovat olleet hyviä. Kokouksista onkin tullut huomattavasti monipuolisempia, kun ruudun jakamisella kukin esittelijä saa oman materiaalsensa esille parilla napin painalluksella (kuva 4). Tämä on luonnollisesti vähentänyt myös tarvetta tulostaa kokousmateriaali paperille. Lync-kokoukset ovat myös osoittautuneet tehokkaammiksi ja vähemmän aikaa vieviksi kuin perinteiset kontakti- tai videokokoukset.

3 Neuvoja ja vinkkejä – kirjastopalveluiden markkinointi ja käyttäjäkoulutus käy myös blogaten

TUULEVI OVASKA

3.1 BLOGGAAMINEN VIESTINNÄN VÄLINEENÄ

Blogi on vuorovaikutteinen verkkosivusto. Bloggaaminen on luontaista kirjastoille ja kirjastoammattilaisille, koska blogit tarjoavat erinomaisen keinon tiedonvälitykseen asiakkaille ja henkilökunnalle ja ovat arvokas markkinointityökalu. Lisäksi bloggaaminen voi olla opetuksellista (Bar-Ilan 2007, Dodson & Gleason 2011).

Itä-Suomen yliopiston kirjastossa on jo muutaman vuoden ajan ollut käytössä useita eri blogeja. KYSin tieteellisen kirjaston KYSin henkilökunnalle suuntaamassa Kirjanmerkki-blogissa (<http://kyskirjastokirjanmerkki.blogspot.fi>) tiedotettiin uusista hankinnoista, verkkoresurssipalveluiden ylläpitämässä Verkkoaineistouutisissa (<http://uefverkkoaineistouutiset.blogspot.fi>) tiedotettiin sähköisistä aineistoista. Lisäksi Matkalla IFLAan -blogissa jaettiin kokemuksia kansainväliseen konferenssiin osallistumisesta. (<http://matkalaiflan.wordpress.com>).

Tässä artikkelissa tarkastellaan lähemmin *Vinkkejä lääketieteen ja lähialojen tiedonhakuun* -blogin syntyhistoriaa, tavoitteita ja toiminnasta saatuja kokemuksia.

3.2 VINKKEJÄ LÄÄKETIETEEN JA LÄHIALOJEN TIEDONHAKU-BLOGI

Itä-Suomen yliopiston kirjaston kotisivuja uudistettaessa pari vuotta sitten luotiin myös alakohtaiset tiedonhaun sivut ja annettiin mahdollisuus aloittaa tietyn tieteenalan blogi.

Helmikuussa 2012 sai alkunsa kokeiluluonteinen Vinkkejä lääketieteen ja lähialojen tiedonhakuun-blogi (VLLTH), jonka aihepiirejä ovat ergonomia, hammaslääketiede, kansanterveystiede, liikuntalääketiede ja lääketiede, ja kohderyhmiä paitsi näiden alojen tutkijat, opettajat ja opiskelijat UEF:ssa, myös Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) henkilökunta.

VLLTH (<http://uefkirjastotiedonhakult.wordpress.com>) toimi yhtenä pilottina, kun kirjasto laati uutta viestintäsuunnitelmaansa. Blogin alustana oli Wordpress. Bloggaaminen oli teknisesti yksinkertaista ja kirjoituksen aiheitakin riitti.

Kahden vuoden ajan blogissa annettiin vinkkejä tiedonhakuun sekä edistettiin ja markkinoitiin kirjastopalveluita. Kokeiluajana helmikuusta 2012 lokakuuhun 2013 VLLTH:ssa ilmestyi 42 kirjoitusta – joita blogosfäärissä yleensä postauksiksi kutsutaan – neljässä kategoriassa.

Tietokannat- kategoriassa ilmestyi 10 kirjoitusta, joissa markkinoitiin diagnostisten työkalujen tietokantaa ja kuvatietokantaa, esiteltiin uusia e-kirjoja ja e-kirjakokoelmia, muistutettiin Scopus- ja Trip-tietokannoista sekä edistettiin PubMedin personoitavien osien käytönottoa. Useimmat postaukset otsikoitiin Kuukauden vinkeiksi.

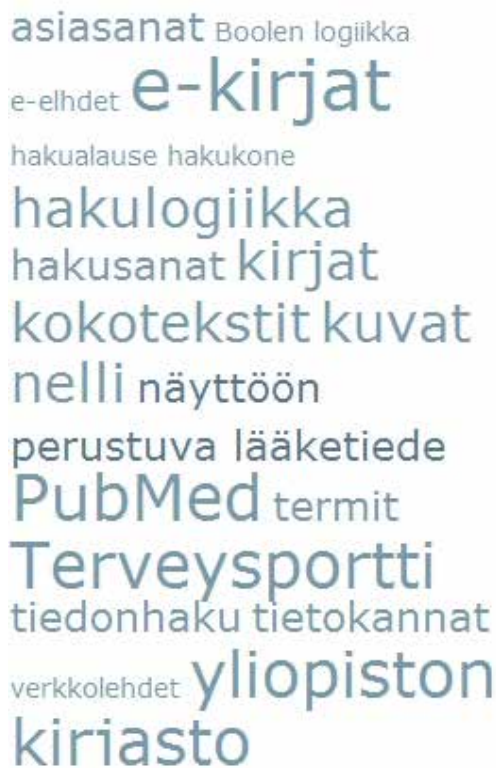
Usein kysytyt kysymykset (FAQ) oli 15 postauksella suurin kategoria. Kategoriassa vastattiin muiden muassa näihin kysymyksiin:

- Mihin tarvitaan kaikkia eri tietokantoja, kun *Google* on keksitty?
- Miksen saa artikkelin kokotekstiä auki?
- Mitä tarkoittaa *Open Access*?
- Mikä ihmeen *PICO*?
- Mitä eroa on hakusanalla, avainsanalla ja asiasanalla?
- Miksi pitäisi hakea *Cochrane*-kirjastosta?
- Mistä saan tilastollista neuvontaa?
- Mistä niitä sanoja saa?
- Mitä eroa on *MEDLINE*:lla ja *PubMed*illä?
- Mistä tietää, voiko nettilähteeseen luottaa?

Lähes yhtä monta (13) postausta oli uutiskategoriassa. Postauksissa pyydettiin lukijoita vastaamaan kirjaston kyselyihin, kerrottiin uusien *Impact Factor*-lukujen olevan saatavilla, kerrottiin uusista e-kirja- ja lehtihankinnoista sekä eri tietokantojen käyttöliittymämuutoksista.

Koulutus-aiheinen kategoria oli neljällä postauksellaan pienin, koska kirjaston muut tiedotuskanavat – kotisivut, sähköpostilistat, Facebook – olivat käytössä tehokkaammin. Postauksissa markkinoitiin kirjaston kaikille avoimia tietokanta- ja *RefWorks*-koulutuksia ja yhdessä tähdennettiin tiedonhaun opintojen merkitystä.

Kategorisoinnin (eli luokituksen) lisäksi postaukset myös tägitettiin. Tägejä eli avainsanoja oli 147, joista käytetyimmät olivat PubMed, e-kirjat, Terveysportti ja yliopiston kirjasto. (Kuva 5.) Blogeissa käytetään kategorioita ja tagejä, jotta käyttäjät löytäisivät postaukset.

Word cloud showing frequently used tags in Finnish. The tags are arranged in a vertical list, with some appearing larger than others, indicating frequency. The tags include: asiasanat, Boolean logiikka, e-elhdet, e-kirjat, hakualause, hakukone, hakulogiikka, hakusanat, kirjat, kokotekstit, kuvat, nelli näyttöön, perustuva lääketiede, PubMed, termit, Terveysportti, tiedonhaku, tietokannat, verkkolehdet, yliopiston, and kirjasto.

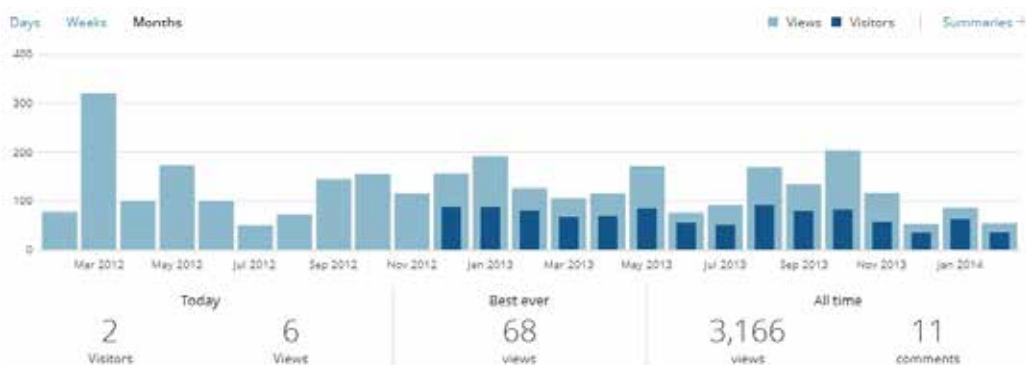
Kuva 5. Käytetyimmät tagit

Lukijat, jotka käyttivät hakukoneita päätyäkseen VLLTH-blogiin, hakivat mm. näillä hakusanoilla ja niiden yhdistelmillä: *pico question*, *katsausartikkelit*, *deep web*, *biolääketiede tietokanta* sekä *ihotaudit+kuvat*. Lukijat tulevat blogeihin myös linkkien kautta. Luonnollisesti eniten seurattiin linkkejä VLLTH-blogiin yliopiston sivuilta ja KYSin intranetistä sekä Moodle-oppimisympäristöstä. Myös Facebookista ja Terkon (Helsingin yliopiston Meilahden kampuskirjaston) sivuilta löydettiin linkkien kautta VLLTH:iin. (Kuva 6.)

Kuva 6. Miten blogi löydettiin

Helmikuuhun 2014 mennessä VLLTH–blogia oli katsottu hieman yli 3000 kertaa. Suosituin kuukausi oli maaliskuu 2012, jolloin blogissa käytiin yli 300 kertaa. Suosituimpänä päivänään VLLTH sai 68 vierailua. (Kuva 7.)

Kuva 7. Käynnit ja kävijät

Aloitussivun, jolla käytiin 1807 kertaa, jälkeen suosituin kirjoitus oli ”Mikä ihmeen PICO?” 225 katsomiskerralla. Toiseksi eniten (143) käyntiä sai postaus ”Etkö saa lääkiksen kurssi-kirjaa käsiisi?” ja kolmanneksi eniten (96) ”Mihin tarvitaan kaikkia eri tietokantoja, kun Google on keksitty?

Vaikka blogi oli kokonaan suomenkielinen, siellä käytiin kaikkiaan 23 maasta. Suomen (2942 käyntiä) jälkeen eniten vierailuja tuli Yhdysvalloista (102) ja seuraavaksi, huomattavasti pienemmin luvuin, Ruotsista (17) ja Kanadasta (10). (Kuva 8.)

Kuva 8. Mistä kävijät tulivat

Koska VLLTH:n luonne oli enemmän tiedottava ja kouluttava kuin keskustelevala, se ei ole kerännyt juurikaan kommentteja. Niitä on kaikkiaan 11. Blogilla on kaksi Wordpress- ja sähköpostiseuraajaa. Postauksia on jaettu Twitterissä 105 kertaa.

Blogien evaluointiin ei ole olemassa standardisoitua metriikkaa (Blair & Level 2008, Sapp & Cogdill 2010). Jo kävijöiden/lukijoiden laskemisessa on haasteita, koska he saattavat tilata postaukset RSS-syötteinä eivätkä välttämättä silloin käy itse blogissa lainkaan. Edellä esitettyjen lukujen lähde on Wordpress.

3.3 KIRJASTOBLOGGAAMISEN MERKITYS

Blogi on vaihtoehtoinen ja täydentävä tapa jakaa tietoa, kouluttaa, uutisoida ja markkinoida myös kirjastoissa. Sitä voidaan käyttää www-sivujen rinnalla, täydentämässä verkko-opetusta ja yhdessä muiden sosiaalisen median työkalujen kanssa.

Monia VLLTH-blogin FAQ -kategorian postauksia hyödynnettiin tiedonhaun verkko-ope-
tuksessa ja asiakkaiden kysymyksiin vastaamisessa sähköpostitse ja RequestTracker -jär-
jestelmässä. Sen sijaan, että vastaus muotoillaan uudelleen joka kerran, on helppo linkittää
blogikirjoitukseen ja lisätä tarvittaessa lisätietoa liittyen juuri asiakkaan kuvaamaan tilan-
teeseen.

Kartoittavassa tutkimuksessa vuodelta 2012 on käsitelty englanninkielisiä akateemisia,
lääketieteellisiä ja tutkimuskirjastoja bloggaajina (Gardois P et al. 2012), mutta kirjastoblog-
gaamista muilla kielillä kuin englanniksi ei juuri ole tutkittu. Joka tapauksessa on blogat-
tava asiakkaiden kielellä/kielillä ja nimenomaan omalle asiakaskunnalle.

Muiden töiden ohessa blogatessa kirjoittamista ei koskaan priorisoi, joten VLLTH-blogiin
ei ilmestynyt uusia kirjoituksia joka päivä tai edes viikko. Bloggaamiseen käytetty aika
säästää kuitenkin aikaa ja vaivaa myöhemmin, kun voi viitata jo kirjoittamaansa yhä uu-
delleen.

3.4 JOHTOPÄÄTÖKSET

VLLTH oli pilotti, jossa yksi kirjoittaja bloggasi tietyille asiakasryhmille suhteellisen raja-
tuilta aihealueilta melko harvakseltaan. Blogi täytti tehtävänsä kokeiluna ja arvokkaana
oppimisprosessina. Kokeiluajana saatujen kokemusten perusteella päätettiin, että Itä-
Suomen yliopistolla on yksi blogi yhdellä alustalla eikä useita erilaisia ja erinäköisiä blo-
geja eri tarkoituksiin. Kokeiluajana saatiin arvokasta tietoa ja kokemusta, johon päätös
voitiin perustaa. VLLTH jatkaa olemassaoloaan yhtenä UEFLibrary-blogin ([http://ue-
flibrary.wordpress.com](http://ueflibrary.wordpress.com)) kategoriana. Syksyllä 2013 VLLTH:n päivittäminen päättyi ja uu-
det sisällöt kirjoitettiin kirjaston yhteiseen UEFLibrary -blogiin.

Käyttäjien on yksinkertaista seurata kirjaston tiedottamista yhdestä blogista, joka on hel-
posti tunnistettavissa Itä-Suomen yliopiston kirjaston blogiksi. Bloggaajien on helpompaa
ylläpitää yhtä yhteistä blogia, jolla on monta kirjoittajaa, sen sijaan, että yksi tai pari ihmistä
yrittäisi kirjoittaa tarpeeksi usein kukin omaan blogiinsa. On tärkeää, että blogia ylläpide-
tään usein.

Kirjastoissa kannattaa kokeilla ja testata uusia viestinnän välineitä. Pilotoinnilla saadaan
hyviä kokemuksia pysyvien päätösten pohjaksi. Blogi osoittautuikin monipuoliseksi vies-
tinnän välineeksi.

LÄHTEET

- (1.) Bar-Ilan J. The use of weblogs (blogs) by librarians and libraries to disseminate information. *Information Research*. 2007; 12(4): paper 323.
- (2.) Dodson S, Gleason AW. Web 2.0 support for residents' and fellows' patient care and educational needs. *Med Ref Serv Q*. 2011;30(2):95-101.
- (3.) Airaksinen T, Salmi K. Short-cuts to cooperation: using web 2.0 tools for hospital clinic acquisitions. Poster in the 12th European Conference of Medical and Health Libraries - Discovering New Seas of Knowledge. 2010
- (4.) Kraft MA. The use of blogs in medical libraries. *Journal of Hospital Librarianship*. 2006;6(1):1-13.
- (5.) Blair J, Level AV. Creating and evaluating a subject-based blog: Planning, implementation, and assessment. *Reference Services Review*. 2008;36(2):156-66.
- (6.) Sapp L, Cogdill K. Blogging in support of health information outreach. *Med Ref Serv Q*. 2010 Jul;29(3):240-8.
- (7.) Gardois P, Colombi N, Grillo G, Villanacci MC. Implementation of web 2.0 services in academic, medical and research libraries: A scoping review. *Health Info Libr J*. 2012 Jun;29(2):90-109

4 Asiakkaat mukaan palveluita kehittämään

EEVA ABELL, EEVA HONKANEN, ARJA JUNTUNEN, PIRKKO KAINULAINEN JA MARJUT KANGASAHO

4.1 ASIAKASPALAUTE TOIMINTOJEN KEHITTÄMISEN VÄLINEENÄ

Asiakaspalautetta kerätään jatkuvasti eri kanavien kautta. Kirjaston kotisivuilla olevan palautelomakkeen, sähköpostipalautteiden ja asiakaspalvelussa vastaanotetun suullisen palautteen lisäksi hyödynnetään Kansalliskirjaston koordinoimaa valtakunnallista asiakaskyselyä. Joka toinen vuosi toteutettavan asiakaskyselyn avulla kehitetään kirjaston palveluja vastaamaan muuttuvia palvelutarpeita ja -kysyntää. Itä-Suomen yliopiston vastaajamäärä ei ole ollut suuri mutta kyselyn vastauksia voi käyttää palvelujen kehittämiseen kuitenkin suuntaa-antavina. Viestintään liittyen valtakunnallisessa asiakaskyselyssä muun muassa kysyttiin: seuraavatko vastaajat kirjastoa sosiaalisessa mediassa? Itä-Suomen yliopiston henkilökunnasta ja opiskelijoista kysymykseen vastanneet ilmoittivat, että 6 % seuraa, mutta 94 % vastaajista ei seuraa kirjastoa sosiaalisessa mediassa. Kysely tehtiin keväällä 2013.

Asiakaspalautteiden käsittely on systematisoitu. Yhteystietonsa ilmoittaneelle palautteen antajalle vastataan välittömästi työpäivän aikana. Palautteet analysoidaan ja niiden kautta saadaan selville asiakkaiden odotukset, tarpeet sekä palvelukokemukset. Palautteet mahdollistavat asiakaspalvelun ja kirjaston muiden palvelujen jatkuvan kehittämisen. Saadut asiakaspalautteet käsitellään henkilökunnan kanssa säännöllisesti ja niiden perusteella luodaan ja muokataan yhteisiä palvelukäytänteitä. Palautteiden käsittelytilanne on samalla henkilökunnan kouluttautumistilanne ja antaa mahdollisuuden osallistua ja keskustella asiakaspalveluun liittyvistä asioista. Vuosittain käsitellään johdon katselmuksessa palauteyhteenveto, johon sisällytetään tehdyt toimenpiteet tai toimenpide-ehdotukset.

Vuonna 2013 asiakaspalautteita saatiin yhteensä noin 60. Määrällisesti palautteita on saatu vähemmän kuin kahtena edellisenä vuotena, mistä voisi varovaisesti vetää sen johtopäätöksen, että yhtäältä systemaattinen palautekäsittely on tuottanut myönteistä tulosta ja toisaalta nykyiset palvelut ovat asiakkaiden mielestä varsin riittäviä. Tiedottamisen laajentaminen monikanavaiseksi näyttäytyy myös palautepuolella niin, että varsinaista kirjaston peruskäyttöä ei enää koeta ongelmalliseksi vaan saatu palaute koskee yhä enemmän kirjaston tarjoamia tiloja ja laitteita ja niiden hyödynnettävyyttä.

Verkkoasiointiin asiakkaat toivovat tietokantaongelmien ratkomisen lisäksi myös laajempia palveluja, esimerkiksi mahdollisuutta maksaa kertyneet maksut verkossa. Kirjaston kasvava rooli monitoimitilana näkyy muun muassa asiakkaiden toivumuksissa pidemistä, jopa ympärivuorokautisista, aukioloajoista. Tilan muutos perinteisestä hiljaisuutta vaalivasta kirjatotilasta monitoimitilaksi on lisännyt asiakkaiden kannanottoja siitä, pitääkö kirjastossa olla hiljaa vai saako kuulua työskentelyn ääniä ja saako keskustella?

4.2 KIRJASTON ÄÄNIMAAILMA JA HILJAISUUS-KAMPANJA

Palautetta tulee toistuvasti kirjaston äänimaailmasta. Kirjasto käsitetään hiljaiseksi tilaksi ja myös sitä se edelleen on. Mutta tämä rooli on muuttumassa ja kirjastoa käytetään muuhunkin kuin hiljaiseen työskentelyyn. Palautetta on tullut kirjaston yleisestä hälystä, jopa melusta ja äänekkäästä puhelimeen puhumisesta. Yhteisen ymmärryksen löytämiseksi kirjastosta työtilana toteutettiin keväällä Hiljaisuus-kampanja. Sen aikana korostettiin sitä, että kirjastossa toimimisen peruslähtökohta on työrauhan antaminen kaikille niin, että toiset asiakkaat huomioidaan omassa käyttäytymisessä. Samalla kerrottiin kirjaston erityyppisiin työskentelyihin tarkoitetuista tiloista, kuten ryhmätyöhuoneet ja sanomalehtisali, joita voi käyttää äänekkäämpään työskentelyyn ja keskusteluun. Kirjaston roolia korostettiin myös tapaamispaikkana ja olohuoneena. Otettiin esille myös se, että asiakaspalvelutiloissa täysi hiljaisuus on mahdollisuus. Hiljaisuus ei ole kaikkialla kirjastossa tavoiteltava tila, mutta työrauha ja viihtyisyys ovat tärkeitä.

Kampanjan keskeisenä tavoitteena oli ottaa asiakkaat mukaan keskusteluun teemalla ”Mitä työrauha, hiljaisuus ja viihtyisyys kirjastossa merkitsevät sinulle?” Vastauksia oli mahdollisuus kirjoittaa Facebookissa ja paikan päällä kirjastossa kirjoittamalla palautteet liimalappuihin, jotka olivat kaikkien kirjastossa asioivien nähtävillä kampanjan ajan (kuva 1).

Hiljaisuus-kampanjasta tiedotettiin opiskelijoille suunnatuilla tiedotuskanavilla kuten kirjaston ajankohtaistiedotteissa, opiskelijoiden sähköpostilistoilla ja WebOodissa. Kampuskirjastojen info-näytöillä oli esillä teemaan liittyvää asiaa, ja Facebookissa oli mahdollisuus osallistua keskusteluun. Tekstit ja tiedotteet olivat sekä suomen- että englanninkielellä.

Info-näytön diasarjassa kerrottiin kirjastosta tilana, joka on avoin ja julkinen tila kaikille, mutta palvelee ennen kaikkea opetusta, opiskelua ja tutkimusta, ja samalla pyydettiin asiakkaita ottamaan huomioon toiset kirjaston käyttäjät. Dioissa esiteltiin myös automaattinen meluhälytys, joka oli jo otettu käyttöön sekä Joensuun että Kuopion kampuskirjastoissa. Melutason ylittyessä meluhälyttimeen ilmestyy kuva, joka ilmoittaa liian korkeasta melutasosta. Dioissa oli myös otteita meluun ja työrauhaan liittyvistä asiakaspalautteista. Työrauhan tärkeydestä ja puhelimien käyttökiellosta laitettiin ohjeistukset näkyville Joensuun kampuskirjastossa.

Kuva 9 Ilpo Suihko. Joensuun kampuksen hiljaisuuskampanjan asiakaspalautteet.

Kaiken kaikkiaan palautetta tuli runsaasti, sekä ruusuja että risuja. Toivottiin erityisesti Joensuun kampukselle lisää ryhmätyötiloja ja tiloja hiljaiseen työskentelyyn. Kun palautteiden käsittelyn jälkeen ryhdyttiin toimenpiteisiin, otettiin ryhmätyötilojen suunnitteluun ja käytön tehostamiseen mukaan myös yliopiston opinto- ja opetuspalvelut, sekä tilapalvelut. Suunnitelmissa on, että osa ryhmätyötiloista tulee yhden hengen työskentelytiloiksi, joita opiskelijat voivat käyttää esimerkiksi Lync-neuvotteluihin ja osaan ryhmätyöhuoneista tulee videoneuvottelumahdollisuus. Tällaisille tiloille on tarvetta, koska opetusta annetaan kolmella eri kampuksella, ja osa opetuksesta ja ohjauksesta tapahtuu verkon välityksellä. Palautteissa toivottiin myös lisää mm. puhelimen käyttökiellosta muistuttavia julisteita ja niitä lisättiin välittömästi kampuskirjastojen työskentelytiloihin.

Kun uudet opiskelijat saapuvat syksyllä, heille kerrotaan esittelytilaisuuksien yhteydessä kirjaston erilaisista toiminnallisista tiloista (hiljainen lukusali, ryhmätyöhuoneet ja työskentelyalue) ja muistutetaan työrauhasta. Hiljaisuus-teemaa on tarkoitus nostaa aika ajoin esille jatkossakin. Suunnitelmissa on vielä tehdä kirjaston henkilökunnan ja asiakkaiden yhteinen kirjastoetiketti, joilla kirjasto saadaan entistä viihtyisämmäksi tilaksi.

Kuva 10 Jarmo Saarti. Automaattinen meluhälytin.

4.3 SÄHKÖPOSTIViestintä ASIakaspalvelussa

Asiantuntijaorganisaationa yliopistolla kuten myös kirjastolla on oma ohjeistuksensa viestinnästä. Tarkoin säännellyn viestinnän mukana tulee myös haaste: kuuluko asiantuntijaorganisaation työntekijöiden käyttää asiakasviestinnässä asiallisesti hyvää kieltä myös sähköposteissa vai otetaanko käyttöön sosiaalisessa mediassa yleisesti hyväksytty nettislangi hymiöineen?

Kirjoitettua viestintää kirjastossa edustaa muun muassa asiakkaiden kanssa käytävä sähköpostikirjeenvaihto, joka on korvannut perinteisen kirjeenvaihdon. Sähköpostiviestintä perustuu useimmiten vuorovaikutukseen asiakkaan kanssa, minkä vuoksi se on tyyliltään epämuodollisempaa kuin kirjoitettu kirje. Sähköpostiviestinnässä ei voi viestiä kehon kielellä tai äänensävyllä vaan kaikki sanaton viestintä on sanoitettava. Viestin antamaa kokonaiskuvaa on kuitenkin syytä miettiä, koska todellisuudessa asiakkaalle välittyy kuva koko yhteisöstä, kirjastosta sekä yliopistosta, samoin kuin kasvokkain tapahtuvassa asiakaspalvelussa.

Viestin sisältöä pohdittaessa ja kirjoitettaessa on pyrittävä ymmärrettävään ja asialliseen lopputulokseen, johon ei jää tulkinnanvaraisuuksia. Vaikka sähköpostia ei mielletä samalla tavoin viralliseksi viestintävälineeksi kuin perinteistä kirjettä, se on kuitenkin laillisessa mielessä samalla tavoin todistusvoimainen esimerkiksi ristiriitatilanteissa. Viestin sisältöön on suhtauduttava aina vakavasti vastattaessa asiakkaan lähettämään sähköpostiviestiin. Vastauksen on perustuttava niihin faktoihin, joiden perusteella kirjasto toimii: käytösäännöt, muut annetut ohjeet, sekä toimintaa säätelevät lait ja asetukset; ja asiakkaan tulee saada selkeä vastaus esittämiinsä kysymyksiin. Tulkinnan varaa ei pidä jäädä muillekaan asiakaspalvelijoille, jotka viestiä mahdollisesti jatkossa edelleen työستävät.

Sähköpostiviestintä rakentuu kuitenkin vähemmän valmiiden formaattien varaan kuin perinteinen kirjeenvaihto, joten kirjoittajan persoonallisuus pääsee näkyviin. Se mahdollistaa asiakkaan yksilöllisen huomioonottamisen ja hänen asiansa ammattimaisen käsittelyn, vaikka kirjoittaja ei edustakaan itseään vaan kirjastoa. Asiallisuus, oman tekstin suunnittelu, jäsentely ja tarkistaminen ennen lähettämistä, ei sulje pois ystävällistä keskusteluyhteyttä asiakkaaseen päin, vaan on - paitsi asiantuntevaa palveluviestintää - myös kohteliaisuutta, mitä asiakas todennäköisesti odottaa saavansa asiantuntijaorganisaation edustajalta.

5 Tietoasiantuntijatyön monet kasvot: opettamista, ohjausta, viestintää ja uuden oppimista

MARJA AHO, JUSSI HYVÄRINEN, MERJA KAUPPINEN, HEIKKI LAITINEN, LAURA PARIKKA, MAARIT PUTOUS, TUULA RISSANEN, TOMI ROSTI, HELENA SILVENNOINEN-KUIKKA

5.1 TIETOAINEISTOT TUTUIKSI TIEDONHAUN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN AVULLA

Itä-Suomen yliopiston tieteenalojen monialaisuus sekä alati muuttuvat tietoaineistot ja niiden käyttöympäristöt edellyttävät kirjaston tietoasiantuntijatyöltä jatkuvaa uusien toimintatapojen ja työvälineiden oppimista. Tietoasiantuntijan ammattitaidon ydintä on tietoaineistojen hyvän tuntemuksen lisäksi kyky välittää tietoa ja omaa osaamistaan erilaisille kohderyhmille.

Itä-Suomen yliopistossa toteutettiin vuonna 2012 opintohallinnon sisäinen benchmarkaus, johon osallistuivat tiedekuntien lisäksi myös yliopiston Kielikeskus sekä Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate. Benchmarkauksen tavoitteena oli, että tiedekunnat ja yksiköt oppivat tuntemaan toistensa toimintatapoja, löytävät hyviä käytäntöjä ja voivat omaksua yhteisiä hyviä käytäntöjä ja sitä kautta kehittää omaa toimintaansa.

Opintohallinnon benchmarkauksesta saatiin hyviä kokemuksia ja vuonna 2013 päätettiin toteuttaa vastaavanlainen benchmarkaus ohjauksesta. Kirjasto liittyi mukaan teemalla *Tiedonhaun opetus- ja ohjaustoiminta*. Kesäkuussa 2013 kokoonnuttiin yhteen ohjauksen benchmarkaus- seminaariin ja loppuvuodesta kukin osallistujataho laati oman ohjauksen kokonaissuunnitelmansa.

Kirjaston ohjauksen kokonaissuunnitelmassa korostetaan kirjaston roolia tietoaineistojen käyttöä tukevien palvelujen tarjoajana. Kirjaston ohjaus-, opetus-, ja neuvontapalveluja voidaan tarkastella seuraavien osa-alueiden näkökulmasta:

- Kirjastopalveluiden käytön perusteet uusille opiskelijoille
- Alanmukaiset tiedonlähteet ja tiedonhaku perusopiskelijalle
- Tutkimuksen tukipalvelut
- Kaikille avoimet kirjaston opetus-, ohjaus- ja neuvontapalvelut
- Maksullinen tiedonhaun opetus ja ohjaus

Toimintavuoden aikana kirjasto oli mukana yliopiston työryhmässä, jonka tehtävänä oli uudistaa uusien opiskelijoiden alkuohjaus. Kirjasto on jo usean vuoden ajan ollut mukana uusien opiskelijoiden perehdyttämisessä tunnin mittaisella *Kirjastostartti*-luennolla sekä kirjaston käytäntöihin perehdyttämisellä. Tämä toiminta jatkuu vastaisuudessaakin.

Kirjaston opetus- ja tietopalveluiden merkittävin panostus kohdistuu alanmukaiseen tiedonlähteiden ja tiedonhaun opettamiseen ja ohjaukseen sekä suomalaisille että kansainvälisille perusopiskelijoille. Vuonna 2013 opetustarjontaan kuului lähes 40 opetussuunnitelmiin integroitua opintojaksoa, joista kertyi lähes 1800 opintopistettä.

Tutkimuksen tukipalveluja kehitettiin toimintavuoden aikana. Uutena, yliopiston tohtori-kouluun kuuluvana, opintojaksona aloitettiin syksyllä *Bibliometriikan peruskurssi*. Jatko-koulutettavien tiedonhaun peruskurssit jatkuivat sekä suomen- että englanninkielisinä ja niiden sisältöön ja toteutustapaan tehtiin joitakin muutoksia. Lisäksi aloitettiin järjestää kaikille avoimia viitteidenhallintaohjelman RefWorks'in opetuksia sekä laadittiin kotisivuille tutkimuksen tukisivusto.

Kuva 11 Varpu Heiskanen. Tiedonhaun opetus on integroitu perus- ja jatko-opiskelijoiden opetus-suunnitelmiin.

Kaikille avointen kirjaston opetus- ohjaus- ja neuvontapalveluiden tarjonnassa on kirjaston asiakaspalveluilla ollut merkittävä rooli. Asiakaspalvelun tarjotessa kirjaston perustietokantojen opetusta ja ohjausta, on kirjaston opetus- ja tietopalveluille ollut mahdollista keskittyä tieteenalakohtaiseen opetukseen ja ohjaukseen. Samalla kun kirjaston maksuton opetustarjonta on laajentunut ja integroitunut sekä perus- että jatko-opiskelijoiden opetus-suunnitelmiin, on maksullisen tiedonhaun opetuksen ja ohjauksen kysyntä vähentynyt huomattavasti.

5.2 TOIMENPIDEOHJELMA KÄYTÄNNÖN VIESTINTÄTYÖN SELKEYTTÄJÄNÄ

Toimintavuoden aikana laaditussa opetus- ja tietopalveluiden viestinnän toimenpideohjelmassa määritellään viestinnän tehtävät, kohderyhmät, vastuut, viestinnän lajit ja kanavat. Viestinnän tehtävänä on tiedottaa ajankohtaisista asioista mm. opetuksen, ohjauksen ja neuvonnan palveluista sekä eri tieteenalojen tarvitsemista tietoaineistoista. Opetus- ja tietopalvelujen kokonaisviestinnästä vastaa palvelupäällikkö. Tietoasiantuntijat vastaavat osaltaan omaan tieteenalansa ja asiantuntemukseensa kuuluvasta käytännön viestinnästä. Viestintävastuuseen kuuluu olennaisena osana omien kohderyhmien tuntemus. Toimenpideohjelmassa määritellään keskeisimmät viestintätyypit ja kanavat:

- Ajankohtaisviestinnän keskeisimmät kanavat ovat kirjaston blogi, Facebook, sähköpostilistat ja infonäytöt.
- Opetuksen ja ohjauksen keskeisimmät kanavat ovat verkko-oppimisympäristö Moodle, opintohallinnon järjestelmä WebOodi, Adobe Connect Pro -videokokusjärjestelmä, kirjaston kotisivujen tieteenalakohtaiset sivut, sähköposti, Request Tracker- sovelluksella toteutettu neuvontapalvelu sekä henkilökohtaiset kohtaamiset asiakkaiden kanssa.
- Kirjaston sisäisen viestinnän keskeisimpinä kanavina toimivat kokoukset, Lync-viestintäväline, kirjaston intra ja sähköposti.
- Verkostoitumisen ja markkinoinnin kanavia ovat laitostapaamiset, -kokoukset ja -sähköpostilistat, yliopistoyhteisön kokoukset, henkilökohtaiset kontaktit laitoksille, kansalliset ja kansainväliset työryhmät, seminaarit ja konferenssit, yliopiston intra sekä erilaiset tapahtumat ja näyttelyt.

Viestinnän toimenpideohjelma toimii myös perehdyttämisen tukena ja työnjohdollisena ohjeena.

5.3 TIETOASIAANTUNTIJAT TUTKIJOIDEN TIEDONHALLINTATAITOJEN TUKIJOINA

Uuden tiedon tuottamiseen tarvitaan aiempaa tutkimusta ja sen viimeisimpiä tuloksia: oman alan tiedonlähteet on tiedettävä ja hakutekniikat osattava. Tiedonhaun ja tiedonhallinnan taidot ovatkin tutkimustyössä yhtä tärkeitä kuin substanssin tuntemus ja tutkimusmenetelmien osaaminen.

Kirjaston toiminnan tärkeä tavoite on tutkijoiden tukeminen tieteellisen tiedon löytämisessä ja ajan tasalla pysymisessä. Tieteenalakohtaiset tietoasiantuntijat ovat ainelaitosten kumppaneita, jotka auttavat tutkijoita tiedonhaun ja tiedonhallinnan ongelmissa. Erityisiä haasteita ovat tutkijoiden tavoittaminen tutkimushankkeen kannalta oikeaan aikaan sekä pääseminen mukaan tutkijoiden omiin verkostoihin. Tärkeää on myös lisätä tietoisuutta tietoasiantuntijoiden tarjoamasta avusta.

Asiantuntijapalvelun tunnettuutta lisättiin toimintavuoden aikana käyttöön otetulla kirjaston blogilla, johon kirjoitetaan säännöllisesti eri aihepiireistä. Kirjaston verkkosivuille tehtiin tutkimuksen tuen sivut hyödyntäen kollegoiden tekemää työtä muissa yliopistokirjastoissa. Sivuille koottiin tutkijoille tarpeellisia linkkejä tietokantoihin, etäkäyttöön, bibliometriikkaan ja julkaisutoimintaan.

Opetus on tehokas viestintäkeino. Perinteisiä jatkokoulutettavien tiedonhaun kursseja järjestettiin sekä suomeksi että englanniksi molemmilla pääkampuksilla. Kurssin laajuus on kaksi opintopistettä ja siihen sisältyvät keskeiset tieteellisen tiedonhaun osaamisalueet:

- tiedonhakuprosessi osana tutkimusprosessia,
- oman tutkimusaiheen analysointi tiedonhaun kannalta,
- hakutekniikat ja hakulauseiden laatiminen,
- tiedonhaku alakohtaisista tietokannoista ja hakutulosten arviointi,
- siteerausten, h-indeksin ja impaktilukujen haku ja Julkaisufoorumi, sekä
- oman viitekirjaston ylläpito ja viittausprosessin hallinta käyttäen RefWorks-ohjelmaa esimerkkinä.

RefWorks-opetusta pidettiin kaikille avointen opetustilaisuuksien lisäksi myös tilauksesta eri laitoksilla. Bibliometriikan hyödyntämistä ja oman julkaisemisen suuntaamista koulutettiin molemmilla pääkampuksilla osana tohtorikoulun opetustarjontaa. Koulutustilaisuuksista tiedottamista kohdennettiin tilaisuuksien luonteesta riippuen ja tiedotuskanavina hyödynnettiin kirjaston verkkosivujen ajankohtaistiedotusta, WebOodin kurssikuvauksia, laitosjohtajien jakeluluetteloa ja kirjaston Facebook-sivuja.

Tutkimuksen ja julkaisemisen arviointi korostuu entisestään, koska julkaisumäärät vaikuttavat yliopiston saamaan rahoitukseen. Kirjasto valmisteli yliopiston tutkimuksen arvioin-

tia yhteistyössä hallintokeskuksen kanssa. Arviointipaneeleille toimitettiin sitaatioanalyysijä arviointisihteeristön kautta. Julkaisufoorumin JUFO-luokituksia lisättiin yliopiston julkaisutietokantaan sisäistä raportointia varten. Tutkijapalveluiden kehittämiseksi kerättiin palautetta kirjaston kotisivun palautelomakkeella, Facebookissa, WebOodissa, sähköpostissa sekä henkilökohtaisesti.

5.4 VERTAISVIESTINTÄ OPETUKSEN JA AMMATTITAIDON KEHITTÄJÄNÄ

Usealla kampuksella toimiminen karsii väistämättä tilanteita, joissa työtovereiden kanssa vaihdetaan kasvokkain ajatuksia, kokemuksia ja tunteita käsillä olevista tehtävistä. Viestintään painottuvan toimintavuoden aikana kirjaston opetus- ja tietopalveluissa haluttiin tietoisesti lisätä kommunikaatioita eri kampuksilla toimivien työntekijöiden kesken ja välineitä ja tilaisuuksia tämän toteuttamiseen etsittiin.

Itä-Suomen yliopistoa käynnistettäessä rakennettiin kirjaston yhteinen opetussuunnitelma tiiviissä yhteistyössä tiedonhaun opetuksen parissa työskentelevien kesken. Kuluneiden vuosien aikana kukin tiedonhaun opettaja on tahollaan toteuttanut ja opettanut kurssiaan itsenäisesti ja nyt katsottiin olevan jo tarvetta kokoontua yhteen käsittelemään esiin nousseita kysymyksiä, ajatuksia ja ideoita. Syksyllä järjestetyn opetuksen kehittämispäivän teemana oli erityisesti kontaktiopetus ja sen kehittämiseen tähtäävä vertaispalaute. Puheviestinnän lehtori Marja-Leena Hyvärinen yliopiston kielikeskuksesta kutsuttiin mukaan kehittämispäivään esittelemään vertaispalautteen ideaa. Päivän aikana oli mahdollisuus keskustella opetukseen liittyvistä kysymyksistä sekä pohtia, mikä opetuksemme ydin on ja millaisia pedagogisia menetelmiä ja välineitä voitaisiin käyttää opiskelijan motivaation ja osaamisen kehittämiseksi. Päivän lopuksi sovittiin kahden tai kolmen hengen vertaispalauteryhmät.

Ryhmien jäsenet kävivät seuraamassa toistensa opetustilanteita. Kukin ryhmä tai pari sopi etukäteen, mihin asioihin kiinnitetään erityisesti huomiota. Opettajalla saattoi olla jo ennakolta mielessään asioita, joihin hän toivoi saavansa vertaispalautetta. Yhdessä sovittiin, että palautteen tulee olla rakentavaa ja kannustavaa. Alustavan tarkastelun perusteella saatiin myönteisiä kokemuksia palautteen hyödyllisyydestä, tarkoituksena on kokoontua vielä yhteen työstimään kokemuksia vertaispalautteesta.

Ammatillisen osaamisen jakamista varten perustettiin toimintavuoden aikana Journal Club eli lukupiiri. Lukupiiriin vaihtuva vetäjä valitsee haluamansa ammatillisen artikkelin ja esittelee sen muille, minkä jälkeen aiheesta keskustellaan yhdessä. Keskustelut ovat olleet mielenkiintoisia ja polveilevia, uusia ideoitakin käytännön työhön on syntynyt. Lukupiiri on kokoontunut noin kerran kuukaudessa ja se on avoin kaikille kirjaston työntekijöille.

Samoilla tieteenaloilla toimivien tietoasiantuntijoiden ja tietopalveluneuvojen viestintää edesauttamaan perustettiin viisi tietoaaineistoryhmää. Luonnontieteitä, yhteiskuntatieteitä, terveystieteitä, käyttäytymistieteitä sekä humanistisia tieteitä edustavat ryhmät ovat koontuneet tarpeen mukaan videoneuvotteluissa ja niissä käsitelty mm. kokoelmien arviointiin, sisällönkuvailuun, aineistojen valintaan sekä työnjakokysymyksiin liittyviä asioita. Pilottimaisina toimineiden tietoaaineistoryhmien toiminnan tuloksellisuus ja tarkoituksenmukaisuus arvioidaan lähitulevaisuudessa.

Toimintavuoden aikana aktivoiduttiin uusien viestintävälineiden käytössä. Pikaviestintäohjelma Lync on osoittautunut matalan kynnyksen välineeksi, jonka avulla herkästi otetaan yhteyttä työtovereihin yli kampusrajojen. Lync toimii hyvin myös ryhmäneuvotteluvälineenä. Sosiaalisen median välineistä kirjaston Facebookin käyttöä tehostettiin ja syksyllä otettiin käyttöön kirjaston yhteinen blogi.

6 Kokoelmapalvelujen viestinnän keskiössä hankinta ja luettelointi

ANNIKA JOLKKONEN, MIKKO MERILÄINEN, RIITTA PORKKA, MARJA-LEENA RÄTY JA TARJA TURUNEN

6.1 HANKINTATIEDOTTAMISEN HAASTEET

Tietoaaineistojen hankinnan tueksi on yliopiston kirjastossa valmisteltu kokoelmaohjelma, jonka ensimmäinen versio hyväksyttiin vuoden 2011 lopussa kirjaston johtoryhmässä. Ohjelma saatettiin kommentointipyyntöin tiedoksi myös tiedekuntien johdolle. Ohjelman mukaisesti yliopistoon hankitaan koti- ja ulkomaista tieteellistä aineistoa yliopiston tutkimus- ja koulutusaloilta. Lisäksi hankitaan yleistieteellisiä aineistoja. Kokoelmien kehittämisen yleislinjauksista ja hankintamäärärahojen käytöstä sovitaan kirjaston ja tiedekuntien sekä oppiaineiden kesken. Oppiaineiden kanssa tehdään yhteistyötä aineiston valinnassa.

Kokoelmaohjelmaan kirjattiin monia asioita, jotka yhteistyössä ja tiedekuntien kanssa sopimalla olivat jo hahmottuneet hankinnan toimintatavoiksi. Keskeinen yhteistyön muoto ovat noin kaksi kertaa vuodessa pidettävät tiedekuntien johdon ja kirjaston väliset tapaamiset. Alkuvuoden tapaamisessa hyväksytään raamit aineistobudjetin käytölle sekä sovi- taan uuden kurssikirjallisuuden hankinta-aikataulusta.

Kokouksissa sovituista asioista tiedekuntajohto tiedottaa oppiaineita. Jokainen tiedekunta hoitaa omien käytänteidensä mukaisesti sen, miten hankintayhteistyö kirjaston kanssa toteutetaan: keskitetysti tiedekuntien hallintopalvelukeskusten kautta, vai suoraan oppiaineiden ja kirjaston kesken. Sopivien viestintäkanavien löytäminen on suuressa, monitieteisessä yliopistossa haastavaa. Edeltäjäyliopistojen käytänteet ja toimintakulttuuri saattavat myös joiltain osin ohjata toimintoja, eikä uusi tapa toimia ole vielä tullut osaksi arkea. Samoin sisäinen tiedonkulku isoissa tiedekunnissa, joissa oppiaineet saattavat sijaita eri kam- puksilla, tuo omat haasteensa.

Kirjasto viestii aineistohankinnan mahdollisuuksista ja käytänteistä myös kotisivuillaan. Samoin kokoelmaohjelma on kotisivuilla kaikkien nähtävillä. Hankintaesityksiä varten ko-

tisivuilta löytyvät hankintaesityslomakkeet, joiden kautta kuka tahansa voi jättää esityksensä hankittavasta aineistosta. Nykyisessä viestintäkentässä kotisivut eivät kuitenkaan riitä tiedottamisen muodoksi: kuinka moni opiskelija tai yliopistolainen yleensäkin etsii tietoa kotisivujen kautta? Kirjasto on ottanut käyttöön uusia viestintäkanavia, ja kokoelmapalveluissakin tullaan vuonna 2014 hyödyntämään aiempaa systemaatisemmin muun muassa Facebookin ja kirjaston blogin tarjoamia mahdollisuuksia. Tiedonkulun ongelmat ovat tehneet selväksi myös sen, että suoraa asiakasviestintää on lisättävä.

Vuosi 2013 oli yliopistomme neljäs toimintavuosi. Palvelumme onnistumisesta saamme palautetta asiakkailta palautejärjestelmän kautta, suoraan sähköpostitse, asiakaskontaktteissa sekä erillisten asiakaskyselyjen välityksellä. Kyselyistä kattavin on joka toinen vuosi järjestettävä kansallinen asiakaskysely.

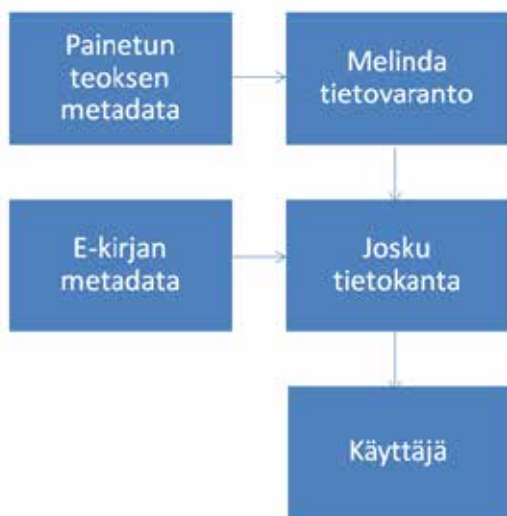
Vuoden 2013 kysely toteutettiin keväällä, ja saadusta arviosta on nähtävissä, ettei tieto aineistohankinnan periaatteista ja mahdollisuuksista ole tavoittanut asiakkaitamme kovin hyvin. Sujuvan hankintaprosessin rakentaminen monitieteisessä, kolmella kampuksella toimivassa yliopistossa ja yliopistokirjastossa on selvästi vielä kesken. Kyse ei ole pelkästään toimivan hankintaprosessin luomisesta kirjaston sisällä, vaan keskeinen osa tavoitetta on yhteistyön ja toimivan viestinnän aikaansaaminen yliopistoyhteisön: kirjaston asiakkaiden ja tietoaaineistojen käyttäjien kanssa. Kokoemien kehittäminen on yliopistoyhteisön yhteinen asia, sen toteuttaminen käytännössä on kirjaston vastuulla.

6.2 JOSKU JA MELINDA KERTOVAT KIRJOISTA

Tiedot Itä-Suomen yliopiston kirjaston kokoelmiin kuuluvista kirjoista ja painetuista lehdistä löytyvät kokoelmatietokanta Joskusta. Viestintäkanavana Josku on kirjaston tärkeimpiä, e-aineistoportaali Nellin ohella. Kirjoja etsivän asiakkaan on voitava luottaa siihen, että niin julkaisujen kuvailutiedot (nimeke, tekijät, ISBN-tunnus, painostiedot, sivumäärä, asiasanat, luokitukset) kuin sijaintitiedot (toimipiste, kokoelma, hyllyluokka, linkkiosoite) ovat tietokannassa ajantasaiset ja paikkansapitävät.

Joskun ylläpito edellyttää, että viestintä sekä oman kirjaston sisällä että kotimaisten kirjastojen välillä toimii. Tämä korostuu nyt, kun luettelointikäytänteet ovat murroksessa. Vuonna 2013 Suomessa alettiin valmistautua kansainvälisen RDA-kuvailusäännösten käyttöönottoon. Uudet säännöt noudattelevat funktionaalisen luettelointiajattelun FRBR-rakennemallia, joka mahdollistaa kuvailutiedon aiempaa monipuolisemman hyödyntämisen: asiakas saa vaikkapa tiettyä Shakespearen näytelmää etsiessään hakutuloksiin myös sen erikieliset käännökset, filmatisoinnit, sitä käsittelevät tutkimukset ja niin edelleen – kuitenkin siten, että asiaankuulumaton häly karsiutuu hakutuloksista tehokkaasti.

Kuvailutietojen tallentamisessa on myös tapahtunut tieto- ja viestintätekniikan kehittymisen aiheuttama muutos: emme enää vuosiin ole tallentaneet julkaisujen kuvailutietoja suoraan Joskuun. Tiedot viedään kansalliseen Melinda-metatietovarantoon (entinen yliopistokirjastojen yhteisluettelo Linda), josta ne kopioidaan Joskuun kuvan 1. esittämällä tavalla. Käytäntö on samanlainen muissa yliopistokirjastoissa Helsingin yliopiston kirjastoa lukuun ottamatta.

Kuva 12. Kirjojen kuvailutietojen tallentaminen kirjastotietokantoihin.

Melindaan on viime aikoina liittynyt myös ammattikorkeakoulu- ja kaupunginkirjastoja. Hajautettu kuvailutietojen tuotanto onkin haasteiden edessä. Kuinka voidaan varmistaa, että maamme sadat Melinda-tallentajat pysyvät kyydissä mukana, kun standardit, formaatit, sovellusohjeet ja suositukset muuttuvat nopeasti? Toisin sanoen miten taata Melindan ja Joskun sisältämän kuvailutiedon laatu? Kansalliskirjaston ja Melinda-kirjastojen yhteiset työryhmät viestivät kiitettävän monikanavaisesti linjauksistaan ja laatimistaan ohjeistuksista. Kohtalaisen aktiivista on myös keskustelu Melinda-luetteloiden foorumeilla. Ajoittain kuitenkin tuntuu, että luetteloiden kaipaama tieto on jo liiankin hajallaan.

Itä-Suomen yliopiston kirjaston luetteloidia koskeva sisäinen viestintä tapahtuu työkokouksissa ja oman sähköpostilistan kautta. Käytänteemme sekä linkit tärkeimpiin kansallisiin ohjeisiin on koottu intraan niin kutsutuksi työkalupakiksi. E-kirjoja emme luettelo Melindaan, vaan pelkästään omaan kirjastotietokantaamme. Joskusta löytyvät eräin poikkeuksin kaikki paketteina tai yksitellen hankkimamme e-kirjat – samasta paikasta siis kuin painetut julkaisutkin.

Vuonna 2013 varsinkin yksitellen ostettujen e-kirjojen nimekemäärä kohosi huomattavasti, muun muassa yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunnan kanssa järjestetyn e-kurssikirjapilottihankkeen myötä. Tämä edellytti koulutuksen ja ohjauksen järjestämistä

luetteloijille. E-kirjojen hankinta ja käyttöönotto poikkeaa painettujen vastaavista siinä määrin, että työprosessia varten on luotu oma, osin sähköpostilistoja hyödyntävä tekninen työkalunsa kirjaston intraan. Luettelointitietueiden käsittely itsessäänkin on monivaiheista kuin painetuissa kirjoissa.

Joskuun luettelointia vuoden 2013 aikana runsaat 17 000 uutta nimekettä, joista noin 9 000 on Melindasta kopioituja tietueita, käytännössä siis painettuja kirjoja ja lehtiä. Vajaat tuhat näistä tietueista loimme itse Melindaan, koska niitä ei siellä ennestään ollut. E-kirjoja tallennettiin Joskuun yli 7 000, lähes kaikki tietueet ”puolivalmiina” eri lähteistä saatuna.

Painettujen kirjojen osalta Joskun ajantasaisuuden ylläpitämistä helpotti vuonna 2013 siirtyminen RFID-tunnisteisiin myös Joensuun ja Savonlinnan kampuksilla. Vapaakappalekoelman näkyvyyttä pyritään parantamaan kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymän Finnan myötä. Finnan käyttöönottoa testataan vuoden 2014 aikana.

6.3 SISÄLLÖNKUVAILU VIESTINNÄN VÄLINEENÄ

Kirjaston kokoelmiin tulevien julkaisujen sisällönkuvailu - asiasanoitus ja/tai luokitus - tietokantoihin viestii tiedonhakijalle julkaisujen sisällöstä. Sisällönkuvailu lisää tiedonhakijan mahdollisuutta löytää tarvitsemansa aineisto myös aiheen mukaan. Kirjastossa sisällönkuvaillaan lähes kaikki kirjaston kokoelmiin hankittu painettu aineisto.

Vuonna 2013 sisällönkuvaailutyössä otettiin erityisesti huomioon kestävä kehitys -näkökulma, sisällysluetteloiden tallentaminen sekä pysyvästi hankittujen e-kirjojen sisällönkuvailu.

Yliopiston profiiliin ja vahvuusaloihin sisältyy kestävä kehitys. Kirjastoaineiston sisällönkuvaailussa kestävä kehitys (sustainable development) huomioidaan lisäämällä nämä asiasanat systemaattisesti kaikkiin aihetta käsittelevien julkaisujen tietueisiin. Asiasanojen avulla voidaan tarvittaessa tuottaa luetteloita kestävästä kehityksestä käsittelevistä julkaisuista.

Sisällysluettelon lisääminen tietokantaan antaa tiedonhakijalle mahdollisuuden löytää nekin julkaisut, joiden aihepiirejä julkaisun nimi tai asiasanat ja luokat eivät kattavasti tuo esille. Sisällysluettelotiedot ovat erityisen hyödyllisiä kokoomateoksissa, joissa eri osioilla on eri kirjoittajat ja osioiden aiheet vaihtelevat. Kirjastossa suositellaan sisällysluettelotietojen tallentamista tietokantoihin.

E-kirjojen määrä on kirjaston kokoelmissa kasvanut suuresti. Kirjaston hankkimat yksittäiset e-kirjat sisällönkuvaillaan suomenkielisillä asiasanoilla (YSA). Englanninkieliset asiasanat löytyvät e-kirjojen tiedoista usein jo valmiina.

7 Koko kirjaston yhteinen hanke - RFID

MARJA MAIJALA, MARJA-LEENA PARTANEN, KIRSI RASK, PIRKKO RIIKONEN JA PIA SEPPÄNEN

7.1 RFID-JÄRJESTELMÄ JA SEN HYÖDYT

RFID (Radio Frequency Identification) on tapa kirjoittaa ja lukea tietoa langattomasti ja ilman näkyvää lukusädettä mikrosirun sisältävästä RFID-tunnisteesta. Kirjastoissa RFID-järjestelmä toimii siten, että RFID-tunniste kiinnitetään kirjastoaineistoon ja tunnisteeseen tallennetaan aineiston tiedot. Tunnistetta käytetään kirjastoaineiston lainaamiseen ja palauttamiseen sekä suojaamaan kirjastoaineisto hävikiltä. RFID on hyödynnettävissä myös aineiston inventointiin. Järjestelmään kuuluvat RFID-lukijat sijaitsevat lainaus- ja palautuspisteissä, itsepalveluautomaateissa sekä hälytinporteissa.

RFID-järjestelmän avulla on mahdollista lisätä lainattavan aineiston hallinnan automaattisointia sekä nopeuttaa ja helpottaa lainaustoimintoja. RFID lisää aineiston suojauksen luotettavuutta, sillä RFID-tunnisteesta hälytinportti havaitsee ja yksilöi aineiston, jota ei ole lainattu asianmukaisesti. Hälytyksen aiheuttaja on siten aina löydettävissä. RFID-järjestelmästä on saatavilla aiempaa yksityiskohtaisempaa tietoa kirjaston lainaus- ja kävijämäärästä. Järjestelmästä saatuja tietoja voidaan hyödyntää mm. kirjaston aukioloajoista päätettäessä.

7.2 HAJOAVA HÄLYTINPORTTI HANKKEEN LAUKAISIJANA

RFID-tunnisteisiin perustuvaan kokoelmien ja lainaustoimintojen hallinnointijärjestelmään siirtymistä oli harkittu Itä-Suomen yliopiston kirjastossa jo usean vuoden ajan. Kuopion kampuskirjaston hajoava hälytinportti laukaisi kirjaston RFID-hankkeen. Hälytinportti on keskeinen osa kirjastoaineiston suojausjärjestelmää. Asiaa selviteltäessä havaittiin, että oli taloudellisesti kannattavampaa hankkia kokonaan uusi järjestelmä kuin päivittää vanhaa. Uuden järjestelmän hankinta oli myös mahdollisuus yhtenäistää Itä-Suomen yliopiston kolmen kampuskirjaston erilaiset aineiston suojausjärjestelmät. Erilaiset järjestelmät aiheuttivat ylimääräistä työtä lainaustoiminnassa ja hankaloittivat samalla kirjastoaineiston liikkumista kampusten välillä.

Kustannuksiltaan ja työmäärältään oli kyse niin mittavasta hankkeesta, että hanke suunniteltiin toteutettavaksi kolmen vuoden aikana. Hankkeen toteutus päätettiin aloittaa Kuopiossa vuonna 2012. Joensuun kampuskirjaston vuoro oli alkuperäisen suunnitelman mukaan vuonna 2013 ja Savonlinnan kampuskirjaston vuoro vuonna 2014.

7.3 HANKETTA TOTEUTTAMAAN

RFID-hankkeen käynnistyskokous pidettiin Kuopiossa syksyllä 2011. Hanke aloitettiin perehtymällä RFID-järjestelmään ja laitetoimittajien ratkaisuihin. Hankkeen kilpailutus tehtiin kevättalvella 2012. Hankkeen käytännön toteutus eteni vaiheittain, Kuopion kampuskirjasto ja KYSin tieteellinen kirjasto konvertoivat aineistonsa kesäkuussa 2012. Yliopiston myöntämä lisärahoitus hankkeelle mahdollisti suunnitellun aikataulun nopeuttamisen. Vuoden 2013 alussa konvertointi aloitettiin Joensuun ja Savonlinnan kampuskirjastoissa, ja se saatiin valmiiksi heinäkuun lopulla. RFID-järjestelmä otettiin käyttöön kaikissa Itä-Suomen yliopiston toimipisteissä yliopistolukuvuoden 2013-2014 alkaessa syyskuussa 2013.

Kirjastoaineistoa konvertoitiin hankkeen aikana yhteensä n. 472 000 nidettä, joista Kuopion kampuskirjastossa 70 000, KYSin tieteellisessä kirjastossa 10 000, Joensuun kampuskirjastossa 340 000 ja Savonlinnan kampuskirjastossa 52 000. Lukukauden aikana konvertointityö tehtiin pääosin muiden tehtävien ohella, kesäisin keskityttiin konvertointityöhön ja kirjastoja pidettiin silloin myös useita viikkoja kiinni. Mittava hanke vaati paljon suunnittelua, organisoimista ja aikataulutusta. Oikea-aikainen tiedottaminen sekä asiakkaille että kirjaston henkilökunnalle oli tärkeää. Kirjaston henkilökunta tarvitsi koulutusta konvertointityöhön ja uuden tekniikan käyttöönottoon, lisäksi kirjaston asiakkaita opastettiin itsepalveluun liittyvissä uusissa käytännöissä.

7.4 RFID-JÄRJESTELMÄ MYÖS SAVONLINNAN KAMPUSKIRJASTOON

Alkuperäisen hankesuunnitelman mukaan Savonlinnan kampuskirjaston RFID-projekti ajoitettiin vuoteen 2014. Yliopiston myöntämä lisärahoitus hankkeelle mahdollisti Savonlinnan osalta aikataulun nopeuttamisen vuodelle ja RFID-projekti päästiin aloittamaan yhtä aikaa Joensuun kampuskirjaston kanssa. Joensuun ja Savonlinnan kirjastojen osalta hankkeessa perustettiin yhteinen projektiryhmä vastaamaan projektin käytännön toteutuksesta molemmilla kampuksilla.

Savonlinnan kampuskirjasto on Itä-Suomen yliopistokirjaston kampuskirjastoista pienin ja henkilökuntaa kirjastossa on neljä. RFID-projektissa aineiston konvertoinnista tuli jokaiselle päivittäinen työtehtävä tammikuusta heinäkuuhun 2013. Konvertointityö sujui aikataulussa, mikä edellytti tunnollista sitoutumista projektiin. Konvertoitavaa aineistoa yhtä työntekijää kohden oli eniten juuri Savonlinnan kampuskirjastossa. Ennen lukuvuoden alkua asennettiin uuteen lainaustiskiin RFID-lukijat, otettiin käyttöön uusi hälytinportti ja

asennettiin uusi lainausautomaatti. RFID-järjestelmä oli valmiina otettavaksi käyttöön elokuussa 2013.

7.5 YHTEINEN URAKKA - ONNISTUNUT HANKE

RFID-hanke onnistui kokonaisuutena hyvin. Hanke oli koko kirjaston henkilökunnan yhteinen, sillä kaikki osallistuivat työhön. Kaikissa kampuskirjastoissa kirjojen tarroittaminen ja konvertointi muodostuikin yhteiseksi urakaksi, joka lisäsi kirjaston yhteisöllisyyttä. Projektiin liittyi vierailuja toisille kampuksille myös yhteisen tarroittamisen merkeissä, joten samalla opittiin tuntemaan toisiamme. Tavoitteellinen projektityöskentely tuli myös tutuksi.

Kirjaston päivittäisessä lainaustoiminnassa RFID-järjestelmä on osoittautunut hyväksi ratkaisuksi. Lainaustoiminnot kirjastojen asiakaspalvelupisteissä ovat helpompia ja nopeampia, myös työergonomia on parantunut. Lainaustoimintojen automatisointia on onnistuttu lisäämään kaikissa kirjaston toimipisteissä. Savonlinnan kampuskirjastossa ja KYSin yhteisessä kirjastossa muutos on ollut suurin, sillä RFID-hankkeen yhteydessä myös näihin kirjastoihin saatiin lainausautomaatit. Itsepalveluautomaattien käyttö on nyt entistä helpompaa ja luotettavampaa. Kirjasto pystyikin asettamaan korkean tavoitteen asiakkaiden itsepalvelulainaukselle.

Hälytinpöytä ovat osoittautuneet toimiviksi ja luotettaviksi, eikä virheellisiä hälytyksiä enää ole. Hälytinpöydien kautta tapahtuva kävijätilastointi on nyt helpompaa ja tarkempaa, ja saatujen tilastotietojen hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa on jo aloitettu. Kirjaston henkilökunnan ja kirjaston asiakkaiden antama palaute on ollut myönteistä. Hankkeelle asetetut tavoitteet saavutettiin jopa ennakoitua nopeammin ja hanke onnistui hyvin.

Kuva 13 Mikko Meriläinen. RFID-projekti lisäsi yhteisöllisyyttä.

8 Kehittävällä dialogilla yhteiseen ymmärrykseen

HELENA HÄMYNEN

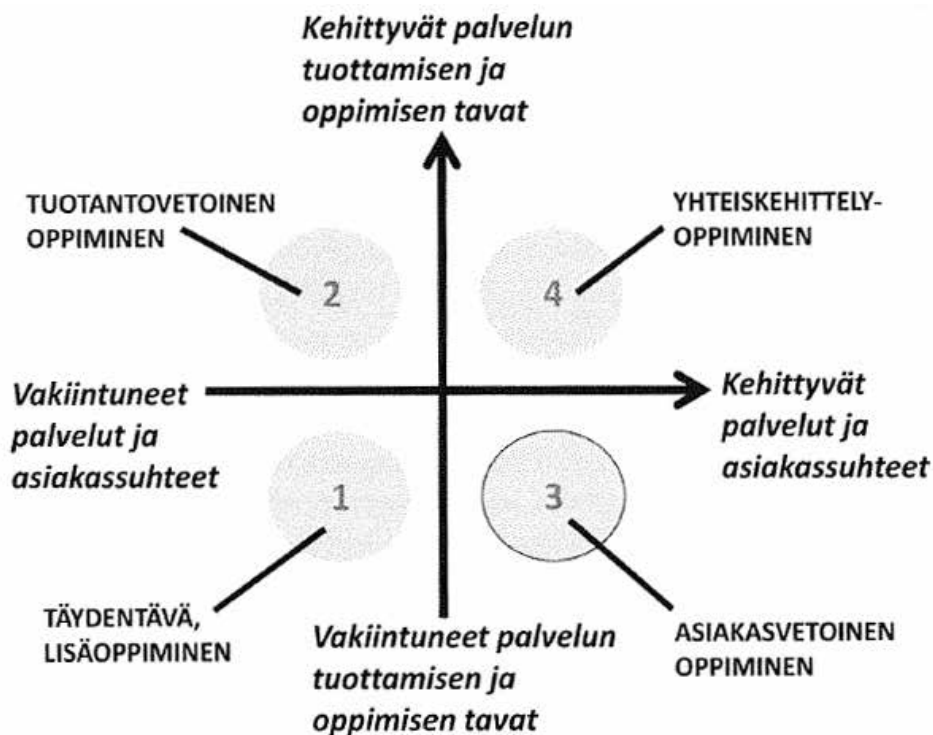
8.1 KESKENERÄINEN KEHITYS TARVITSEE UUSIA MENETELMIÄ

Jatkuvassa muutoksessa olevan organisaation osaamisen kehittäminen ja osaamisen johtaminen ovat tämän päivän tieto-organisaation suuria haasteita. Maailmankuva on aiempaa paljon monimutkaisempi, ennalta arvaamattomampi ja kehitys tuntuu olevan alati kesken-eräistä. Muutokset seuraavat nopeasti toisiaan ja ne kietoutuvat vyyhtimäisesti yhteen. Toiminta on samalla muuttunut pitkälti verkostomaiseksi, samoin on käynyt oppimiselle. Eri puolilla verkostoa opitaan kaiken aikaa uutta, joka välittyy nopeasti verkoston muille toimijoille opittavaksi ja edelleen käyttöön muokattavaksi. Tällaisen kompleksiseen maailmankuvaan perustuvan johtamisen keinoille on tyypillistä dialogisuus ja neuvottelu (Ahonen 2013a).

Heli Ahonen on perehtynyt teknologis-taloudellisen kumouksen vaikutuksiin työelämän kehittämistoiminnassa (Ahonen 2008), sekä erityisesti oppimiskäytäntöjen uudistamiseen ja oppimisverkostoihin. Ahosen teoriapohja on mielenkiintoinen ja vaikuttaa nykyiseen työkuulttuuriin hyvin sovellettavalta. Soveltamista hän on toteuttanut esimerkiksi nimeämänsä Kehittävän dialogin menetelmää käyttäen.

Ahonen on ollut työstämässä joitain vuosia sitten Helsingin yliopiston kirjaston henkilökunnan kanssa oppimisen johtamisen välineitä. Ydinajatuksena oli kiinnittää työntekijöiden huomio palvelutoiminnan kehityksen kannalta strategisiin oppimisen kohteisiin. Yhdessä välineeksi muotoutui kuvassa 14 esitetty nelikenttämalli, jossa on neljä erilaista toiminnan nykyvaihetta kuvaavaa kenttää, joiden oppimisprosessit poikkeavat toisistaan.

Dialogisuudesta on kirjoitettu jonkin verran myös työelämän näkökulmasta. Onnistunut dialogi on demokraattista, puolueetonta yhdessä ajattelemista, joka suo jokaiselle tasavertaisen mahdollisuuden mielipiteiden ja ajatusten ilmaisemiseen ja on näin myös otollinen uusien ideoiden syntyemiselle. Uusien ideoiden toteen vieminen taas edellyttää toimintatapojen muuttamista, entisestä luopumista ja pois oppimista sekä kokonaan uuden oppimista.

Kuva 14. Nelikenttämalli (Ahonen 2010)

Mallilla voi havainnollistaa johdon kehityssuuntia ja strategisia linjauksia koskevia näkemyksiä ja niistä muodostuvien oppimisen kohteiden kokonaisuutta. Tyypillistä on sekä työntekijöiden että asiakkaiden aktiivinen osallistaminen yhteisen merkityksen luomiseen.

8.2 AMMATTI-IDENTITEETISTÄ TYÖIDENTITEETTIIN

Perinteinen käsitys ammattiin perustuvasta ammatti-identiteetistä on syrjäytymässä muuttuvassa työelämässä laajemman ja nopeammin kehittyvän työidentiteetin vallatessa alaa. Sillä tarkoitetaan sitä käsitystä itsestä, joka koko ajan muodostuu työtä tehdessä.

Ahosen mukaan työidentiteetti elää jatkuvasti aina työn mielekkyyden kyseenalaistamisesta motivoituneeseen työhön sitoutumiseen. Pidemmässä työhistoriassa kehitystä tapahtuu kaiken aikaa, ja siitä on etenkin jälkeenpäin erotettavissa muutoskohtia, joissa oppiminen on suuntautunut uudella tavalla: "Työidentiteetti kehittyy, kun työn sisältö ja tarkoitus muuttuvat, joko samassa työssä ja työpaikassa tai vaihtamalla tehtäviä tai työpaikkaa. Välillä työidentiteetti on mutkaton asia: tuntee olevansa omalla paikallaan ja iso osa työn sisällöistä vastaa sitä mitä haluaa tehdä ja kuka haluaa olla työelämässä. Silloin oppiminen työssä vahvistaa olemassa olevaa työidentiteettiä." (Ahonen 2013a)

Kuva 15 havainnollistaa alati muuttuvaa työidentiteettiä:

Kuva 15. Työidentiteetin muutos (Ahonen 2013a)

Oman työidentiteetin ja sen vaiheen pohtiminen voi avata työntekijälle mahdollisia työn solmukohtia ja antaa hyvän pysähdysmahdollisuuden mahdollisen muutoksen pohtimiseen.

8.3 KEHITTÄVÄN DIALOGIN KESKEISET VÄLINEET HALTUUN

Osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen oli asetettu Itä-Suomen yliopiston kirjastossa vuoden 2013 kehittämiskohteiksi. Heli Ahosen Kehittävän dialogin -esityksestä havaittiin, että siinä yhdistyivät erinomaisella tavalla edellä mainitut kehittämiskohteet. Idean markkinoiminen onnistui, ja vaikka työ ei tulisikaan olemaan helppoa ja vaivatonta, siihen oltiin valmiita tarttumaan.

Kirjastossa päätettiin edetä Ahosen johdolla keskusteleavan menetelmän ja harjoitusten avulla uudenlaisen toiminta- ja ajatustavan sisäistämiseksi. Syksyn 2013 aikana toteutettiin kolme seminaaripäivää, joihin osallistui lähes puolet kirjaston henkilökunnasta. Osallistujien motivaatio ja innostus säilyivät korkealla, keskustelut olivat vilkkaita ja ideoita syntyi.

Ennakkotehtävien ja valmennusmateriaalien avulla kehittävän dialogin keskeiset välineet ja prosessi voidaan kokemuksemme mukaan ottaa haltuun kolmen päivän valmennuksen, yhteisen kehittelyn sekä motivoivan ja asiasta innostuneen kouluttajan avulla. Menetelmän jalkauttaminen jatkui kirjastossa palvelujen yhteisissä oppimispalaverissa ottamalla tehtävien tekoon mukaan nekin, jotka eivät itse seminaariin osallistuneet. Innostuneessa ilmapiirissä yhdessä tekeminen virkisti kirjaston työtapoja, jotka mahdollistavat jatkossa palvelurajojen ylittämisen.

8.4 KEHITYSKESKUSTELUN UUDISTAMINEN

Aloitimme kehittävän dialogin menetelmän kirjastossa kehityskeskustelujen uudistamisella. Kehittävä dialogi kehityskeskusteluna –kuva (kuva 16) havainnollistaa, kuinka kehityskeskustelut nivotaan työyhteisön kehittämiseen. Dialogista keskustelumenetelmää hiottiin ja sitä tukevia lomakkeita työstettiin ryhmissä työntekijöiden ja esimiesten kesken muutamien kuukausien ajan. Vuoden 2014 kehityskeskustelut toteutetaan uudella menetelmällä. Vasta tämän jälkeen voidaan uudistusta arvioida ja punnita sen toimivuutta. Mahdollinen muutostarve huomioidaan ja menetelmän kehitystyötä jatketaan palautteen mukaan.

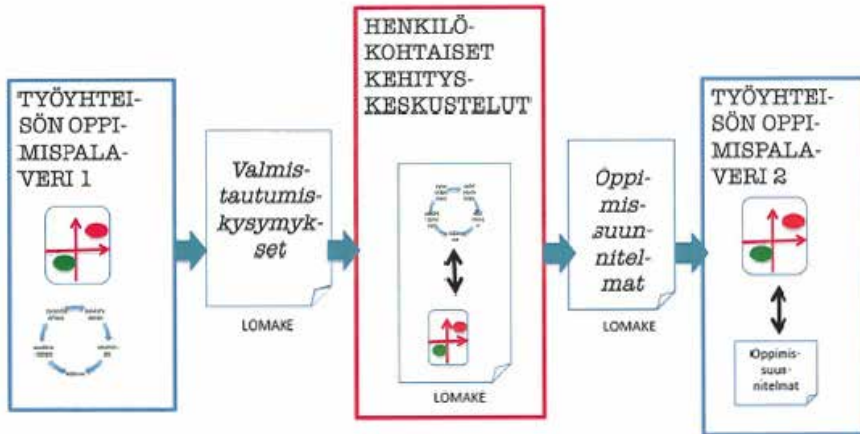
Kehityskeskustelu pohjautuu ajatukseen, että työidentiteetti ja työyhteisön toiminta ovat jatkuvassa kehityksessä. Kehittyvän työidentiteetin myötä työntekijä suuntaa kiinnostuksensa tiettyihin asioihin, joita hän haluaa myös oppia. Työyhteisön toiminta kehittyy jatkuvasti, joten on luotava ja otettava haltuun uusia asioita ja toimintatapoja.

Kirjaston dialoginen kehityskeskustelulomake koostuu menetelmän mukaisesti seuraavista teemoista:

- Tähänastiset kehitysjaksot työhistorian aikana
- Nykyinen työ
- Työidentiteetin nykyinen kehitysvaihe
- Toiminnan kehitysvaihe oppimisen mahdollisuuksina

Työntekijä joutuu pohtimaan omaa työhistoriaansa pitemmällä aikajänteellä ja esimies saa hyödyllistä lisäinformaatiota työntekijästään.

KEHITTÄVÄ DIALOGI KEHITYSKESKUSTELUNA:

Kuva 16. Kehittävä dialogi kehityskeskusteluna (Ahonen 2013b)

Jatkuvat muutokset ja keskeneräisyyden tunne koettelevat ajoittain niin työntekijöiden kuin esimiestenkin jaksamista. Oppimista tukemalla on kuitenkin mahdollisuus vaikuttaa työhyvinvointiin. Muutostarve saattaa tarkoittaa lisäosaamisen hankkimista työssä onnistumisen saavuttamiseksi. Kehityskeskustelun jälkeen jokainen tekee henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, joka pohjautuu työyhteisön tavoitteisiin ja tarpeisiin. Suunnitelman teemat ovat:

- Tavoitteet
- Liittymät kirjaston yhteisiin toiminnan haasteisiin
- Käytännön toteutuksen asteet
- Työyhteisön, esimiehen ja muiden tuki

Erilliset oppimissuunnitelmat ovat pohjana koko palvelun tai koko kirjaston yhteiselle oppimissuunnitelmalle.

Toiminnan nelikenttä-menetelmää testattiin palveluittain koulutusseminaarin aikana erinomaisin tuloksin. Ohessa (kuva 17) seminaarissa tehty opetus- ja tietopalvelujen nelikenttä esimerkkinä siitä, millaisiksi vakiintuneet palvelut ja asiakassuhteet ovat kehittyneet ja millaisiksi palvelujen tuottamisen ja oppimisen tavat ovat kehittyneet.

OPETUS- JA TIETOPALVELU

KOHDE JA TARKOITUS: mitä nyt hallitaan hyvin?

- o Tiedonhaun opetus: parhaiten perustutkinto-opiskelijat, jatko-opiskelijoiden suhteen prosessi enemmän kesken?
- o Aineiston sisällönkuvailla
- o Henkilökohtainen tietopalvelu ja tiedonhaun opetus
- o perustehtävät: hankinta, kokoelmien ylläpito, lainaustoiminnot, tiedonhaun opetus
- o perinteiset opiskelijat ja henkilökunta

TOIMINTATAVAT: mitä uusia kehityksessä, jotka entelleivät tulevaa

- o Open access –julkaiseminen
- o Tutkijoiden sosiaaliset verkostot, pitääkö meidän olla niissä mukana?
- o Opiskelijoiden "Internet- ja kännykkäskupolvi"
- o verkkotyökalut joilla valmistellaan dokumentteja yhdessä
- o sosiaalisen median lisääntyminen
- o vain digitaalisia aineistoja käyttävät ja etäasiakkaat
- o Uudet oppimisympäristöt
- o kansainvälistyminen

TOIMINTATAVAT: mitä hallitaan hyvin?

- o Kokouskäytännöt toimivat, opetus- ja tietopalveluryhmässä työnjako, kommunikointi yms. toimivia
- o Tietokannat
- o RefWorks
- o sähköposti
- o Intra
- o Yksin tekeminen
- o Opetusten hallinnointi, verkko-opetus

KOHDE JA TARKOITUS: uusia vaatimuksia ja ilmiöitä, jotka entelleivät tulevaa

- o E-science: tutkimustyö siirtyy yhä enemmän laboratorion tietokoneelle. Tämä synnyttää suuria datajoukkoja ja tarvetta datan hallinnan osaamiselle. Onko kirjastolla roolia tässä?
- o Bibliometriikka tutkimuksen ja julkaisutoiminnan arvioinnissa
- o Työelämän tarpeet, alumnit
- o sosiaalisen median lisääntyminen
- o erilaiset digitaaliset aineistot
- o julkaissuorituksen ja tiedokantojen muuttuminen
- o oppimisympäristöt
- o osaamisvaatimukset muuttuvat
- o opetuksen sisällöt muuttuvat <- näkökulmaa muutettava

Kuva 17. Opetus- ja tietopalveluiden nelikenttä (Ahonen 2013b)

Eri palvelujen nelikentistä oli suhteellisen helppo tehdä synteesi koko kirjaston osalta. Menetelmä osoittautui melko helposti omaksuttavaksi ja havainnolliseksi esitykseksi, jota hyödynnetään mm. koko kirjaston strategiatyöskentelyssä. Menetelmää tullaan varmasti testaamaan myös muissa yhteyksissä.

Kehittävän dialogin menetelmä on herättänyt kiinnostusta suomalaisissa yliopistokirjastoissa, Helsingin yliopiston kirjaston lisäksi ainakin Lappeenrannan teknillisen yliopiston kirjastossa menetelmä on kokeiluvaiheessa. Suomen yliopistokirjastojen neuvoston Varajohtajafoorumilla kirjastomme kokemuksia seurataan mielenkiinnolla. Jotkut kirjastot ovat ottaneet tässä vaiheessa vain jonkun kehittävän dialogin menetelmän käyttöönsä. Laaja-alaisinta sen käyttöönotto lienee Kumpulan kampuskirjastossa ja meillä Itä-Suomen yliopiston kirjastossa. Yhteinen kehittämisintressi Kumpulan kampuskirjaston kanssa johti tiivistyvään yhteistyöhön kirjastojemme välillä. Verkostoituminen, yhdessä kehittäminen ja yhdessä oppiminen siis laajenivat myös kirjastomme ulkopuolelle.

LÄHTEET

- (1) Ahonen Heli (a) Esimiehen opas kehittävän dialogin kokeiluun. Käsikirjoitus. 2013.
- (2) Ahonen Heli (b) Kehittävä dialogi. Itä-Suomen yliopiston kirjasto. Seminaari 2. 26.9.2013. Toimiva Oy.
- (3) Ahonen Heli. Muutosjohtamisesta oppimisen johtamiseen. Rajapinnassa. Uusi Helsingin yliopiston kirjasto. Toim. Kaisa Sinikara et al. Helsinki 2010. s. 141-145.
- (4) Ahonen Heli. Oppimisen kohteen ja oppijan vastavuoroinen kehitys : teleyrityksen asiakaspalvelun työyhteisöjen oppimiskäytäntöjen uudistaminen osana teknologisetäloudellista kumousta. Helsinki : Helsingin yliopisto, 2008.

9 Yhdessä enemmän: työhyvinvointia rakentamassa

JUSSI HYVÄRINEN

9.1 TYÖHYVINVOINTIA RAKENTAMASSA

Työhyvinvointi syntyy työn tekemisen edellytyksistä ja yhteisöllisyydestä. Työhyvinvointiin tarvitaan niin esimiesten kuin työntekijöidenkin yhteistä toimintaa. Itä-Suomen yliopiston kirjastossa työhyvinvointia edistää omalta osaltaan myös kolmen kampuskirjaston yhteinen työhyvinvointiryhmä. Siinä toimii henkilökunnan valitsemina seitsemän jäsentä. Toiminnan pohjana on rehtorin päätös työhyvinvointitoiminnasta ja yhteisöllisyyden rakentaminen sekä henkilöstöltä saadut palautteet ja aloitteet. Kirjaston henkilöstön yhteinen kokemus on ollut, että kampuskirjastojen väliset rajat ovat Itä-Suomen yliopiston perustamisen jälkeisinä vuosina hälventyneet ja maantieteellisistä etäisyyksistä huolimatta työtä tehdään yhtenä työyhteisönä. Tämä on mahdollistunut erityisesti hyvien teknisten yhteyksien, kuten videoneuvottelujen, myötä.

Työyhteisön muita jäseniä on tärkeää nähdä välillä myös virkistytymisen merkeissä. Vuosittain järjestettävän työhyvinvointipäivän vetovastuussa oli tällä kertaa Savonlinnan kampuskirjasto ja elokuussa kokoonnuttiin yhteen Savonlinnan urheiluopistoon Tanhuvaaraan (kuvat 18 ja 19). Ohjelmassa oli leikkimielistä kisailua, luento terveellisistä ruokatuksista sekä vapaavalintaisia aktiviteetteja. Tärkeintä oli kuitenkin yhdessäolo ja sen mukanaan tuoma tunnelma.

Ensimmäistä kertaa järjestettiin myös kolmen kampuskirjaston yhteiset pikkujoulut. Marraskuussa juhlittiin yhdessä työyhteisön kehittämispäivän päätteeksi ravintola Puijonsarvessa Kuopiossa. Yhteinen juhla koettiin myönteisenä ja monissa palautteissa toivottiin, että kolmen kampuksen pikkujoulusta tulisi perinne.

Kuva 18 Jukka Kekäläinen. Tyhy-päivä Tanhuvaarassa

Tyhy-ryhmä järjesti kampuskohtaisia kulttuuri- ja liikuntamenoja pitkin vuotta: ohjelmassa oli elokuvia, teatteria, museoita, keilausta ja penkkiurheilua. Liikunnan osuutta on jatkossa tarkoitus lisätä nykyisestä. Kampuksittain tarjottiin myös ystävänpäivä- ja joulukahvit.

Virkistystoiminnan lisäksi työhyvinvointiryhmä on pyrkinyt tekemään yhteistyötä myös muiden työhyvinvoinnista vastaavien toimijoiden kanssa. Ryhmän jäsenet osallistuivat muun muassa työhyvinvointikyselyn tulosten käsittelyyn ja ongelma-kohtien kartoittamiseen. Työhyvinvointikyselyssä kehittämiskohteiksi nousivat lähiesiäminen, työyhteisön pelisäännöt ja palautteen antaminen. Työhyvinvointiryhmän aloitteesta olikin jo vuoden alussa tehty kirjaston intraan palautelomake, jonka avulla henkilökunta voi antaa palautetta toiminnan niin hyvistä kuin parannusta vaativista käytännöistä.

Työhyvinvointi syntyy päivittäin kaikkien työyhteisön jäsenten yhteisen toiminnan tuloksena myös tulevina vuosina. Työhyvinvointiryhmällä on oma roolinsa tässä erityisesti työyhteisön silminä ja korvina. On tärkeää kuunnella ihmisiä ja toimia yhteistyössä eri tahojen kanssa. Siten on myös helpompi havaita työhyvinvointia haittaavat tekijät ja etsiä yhdessä ratkaisuja niihin. Työhyvinvointitoiminnassa ollaan tekemisissä hyvinkin moniulotteisten ja herkkienkin asioiden kanssa, mikä on ajoittain haastavaa, mutta onnistumisen hetkinä myös palkitsevaa.

Kuva 19 Rauno Haikonen. Työhyvinvointi syntyy päivittäin myös virkistystoiminnan ulkopuolella.

LIITE 1

TILASTOT

JOHDANTO

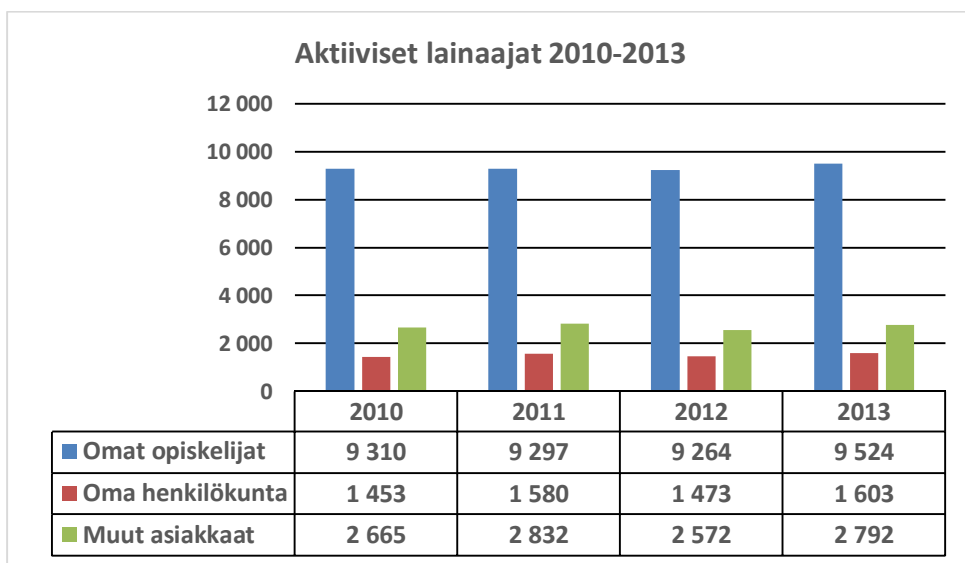
Itä-Suomen yliopiston kirjaston toiminnasta on nyt saatavilla tiedot neljältä vuodelta. Aikasarjojen avulla kirjaston toiminta tilastojen valossa alkaa hahmottua ja myös kehitystrendit alkavat näkyä. Aiemmissa vuosikertomuksissa on esitetty tilastojen avulla myös kirjaston eri toimipisteiden toimintalukuja, nyt kampuskohtaisuudesta on päätetty vuosikertomuksen osalta luopua. Ainoastaan kirjastokäynnit esitetään toimipisteittäin. Kampuskohtaisuudesta luopuminen vuosikertomuksen tilasto-osassa kuvaa osaltaan sitä, että Itä-Suomen yliopiston kirjasto on yksi kirjasto. Tarkempia tilastotietoja ja kirjaston eri toimipisteitä koskevaa tilastotietoa on saatavilla Kansalliskirjaston KITT-tilastotietokannasta (<https://yhteistilasto.lib.helsinki.fi/>).

KIRJASTON KÄYTTÖ

Paikallispalvelujen käyttö

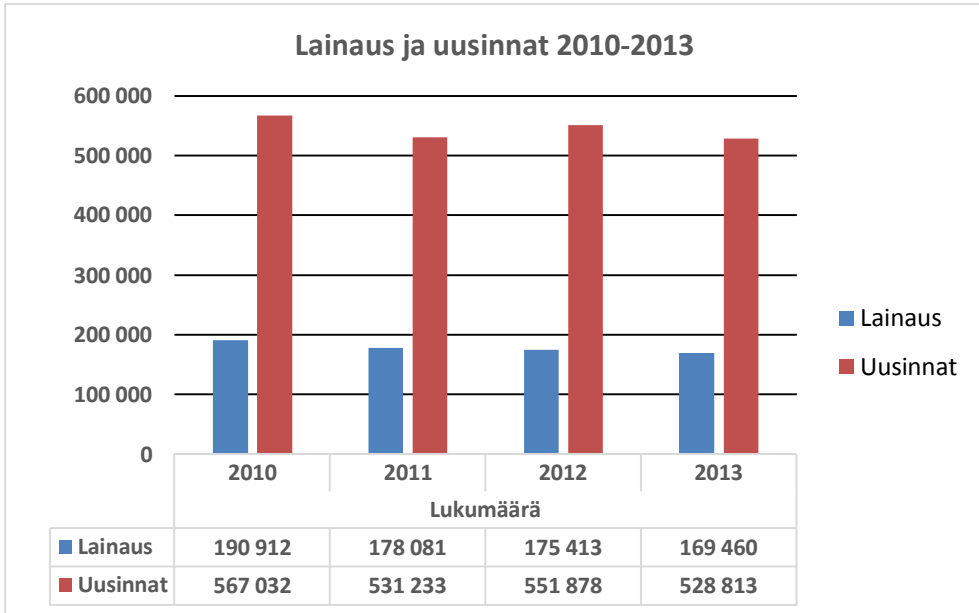
Asiakkaat

Aktiivisista asiakkaista 68 % oli omia opiskelijoita, 12 % omaa henkilökuntaa ja 20 % muita asiakkaita.

Lainausta vuosina 2010-2013

Lainausta sisältää sekä lainat palvelutiskiltä että itsepalvelulainat. Uusinnat sisältävät sekä uusinnat että itsepalvelu-uusinnat. Itsepalvelulainojen osuus kaikista lainoista on 59 % ja itsepalvelu-uusintojen osuus kaikista uusintoista on 76 %.

Hyllystänoutopyynnöt ja varaukset

Kirjastossa vuonna 2010 käyttöön otettu hyllystänoutopyyntöpalvelu on kasvanut vuosittain. Hyllystänoutopyynnöllä asiakas voi tilata aineistoa yliopiston toisilta kampuksilta ja saa aineiston käyttöönsä 1-2 päivässä. Koko kirjaston kokoelma on näin käytössä yliopiston kaikilla kolmella kampuksella. Hyllystänoutopyynnot ovat laskeneet kirjaston kauko- palvelun määrää sekä Varastokirjastosta tilattavan aineiston määrää.

Hyllystänoutopyyntöjä on tehty v. 2013 kaikkiaan 16 595 kpl, ja niistä on täytetty 97 %.

Pyynnöistä kohdistuu 52 % Joensuun kampuskirjaston kokoelmaan. Kuopion kokoelmaan (kampuskirjasto ja KYS) kohdistuu 32 % ja Savonlinnan kokoelmaan 16 % pyynnöistä. Asiakastyypeittäin eniten aineistopyyntöjä tekevät Joensuun opiskelijat (38 %), toiseksi eniten Kuopion opiskelijat (22 %) ja kolmanneksi eniten Kuopion henkilökunta (10 %) ja neljänneksi eniten Savonlinnan opiskelijat (8 %).

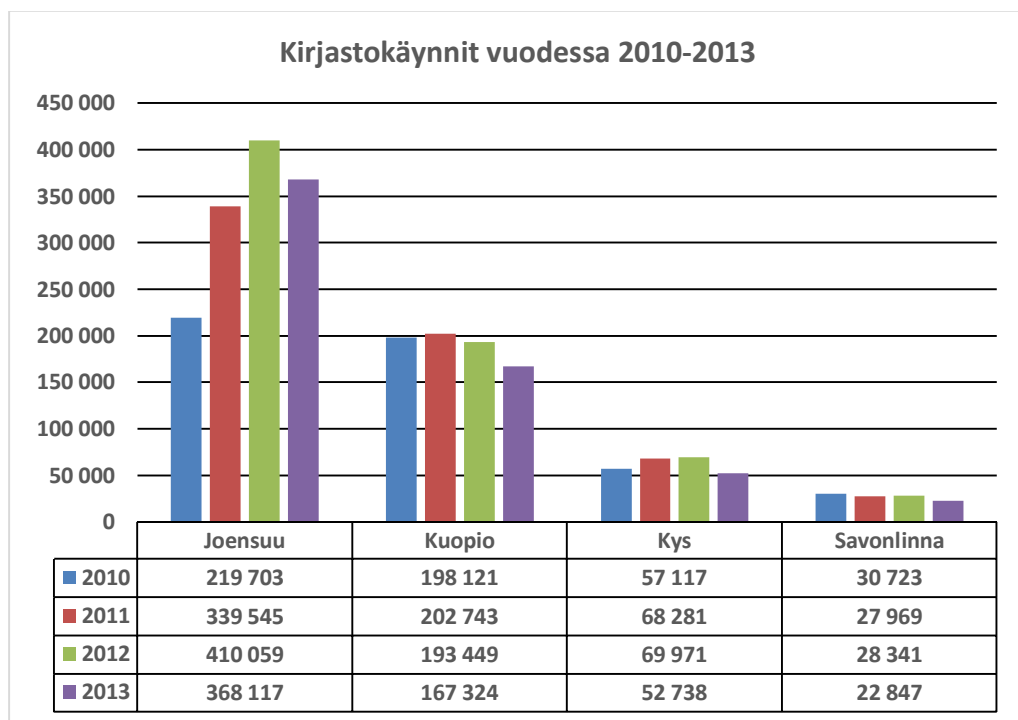
Aineistopyyntöjen lisäksi kampusten välillä liikkui varattua aineistoa.

Kaukopalvelu

Kaikissa kampuskirjastoissa sekä KYSin tieteellisessä kirjastossa palvellaan asiakkaita tilaamalla ja välittämällä kaukolainoja. Kaukopalvelulainojen määrä säilyi edellisvuoden tasolla. Vuonna 2013 kaukopalvelu antoi toisille kirjastoille ja tietopalveluille lainoja ja jäljenteitä UEF:n kirjaston kokoelmasta 2 350 kappaletta. Toisista kirjastoista tilattiin omille asiakkaille 2 372 lainaa tai jäljennettä, näistä Varastokirjaston yhteislainapyyntöjä oli 665.

Kirjastokäynnit

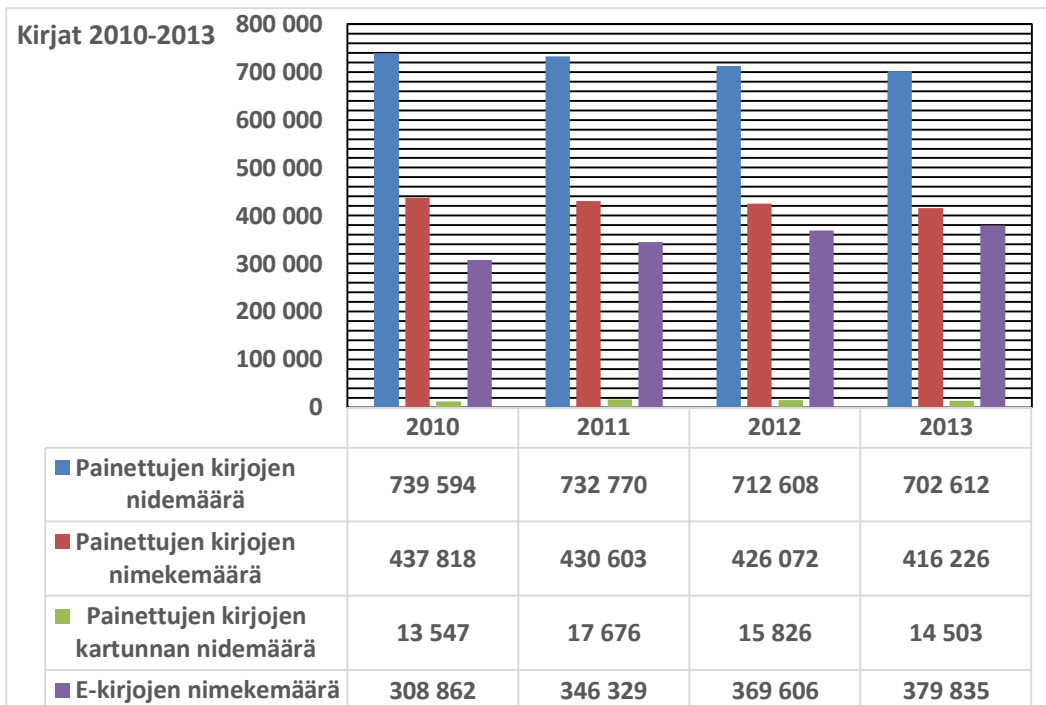
Joensuun kampuskirjaston kirjastokäyntien huomattava lisäys vuonna 2012 johtui opiskelijoille tietoteknisiä palveluja tarjoavan opparin muutosta kirjaston kanssa samoihin tiloihin syksyllä 2011. Joensuun kampuskirjaston kirjastokäynnit puolestaan laskivat vuonna 2013, koska kirjasto oli kesällä viisi viikkoa suljettuna kirjaston RFID-projektin takia.

Kirjaston www-sivuilla oli 554 492 käyntiä.

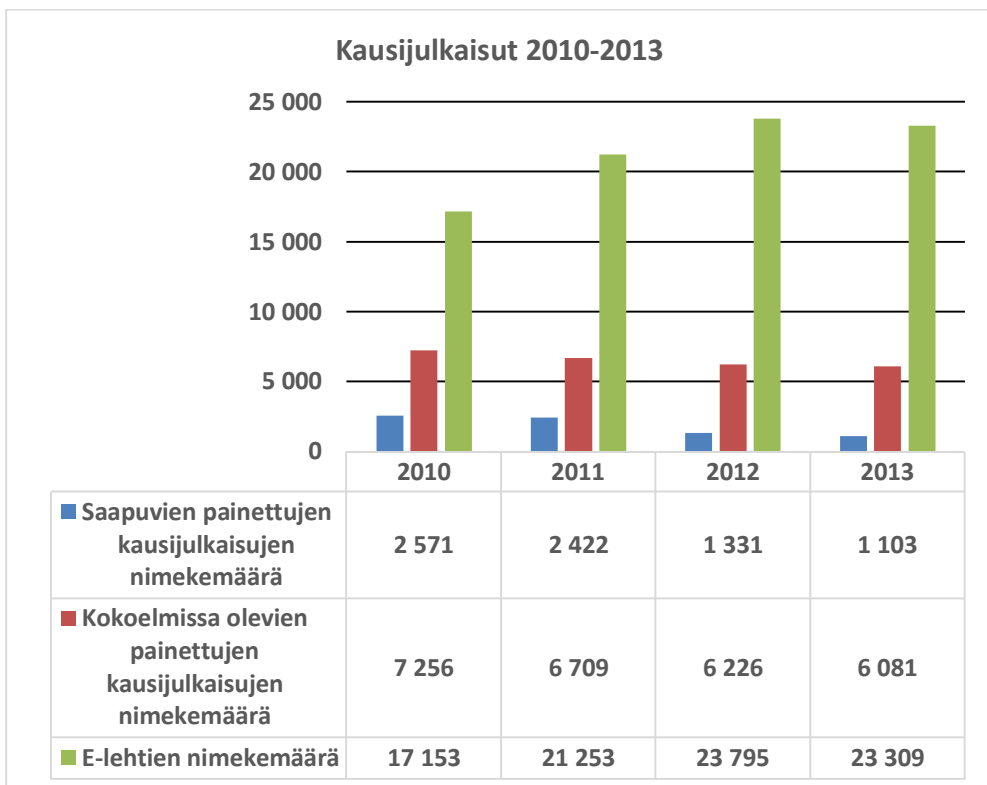
KOKOELMAT

Painettujen kirjojen nidemäärien laskun merkittävin selittäjä on kirjaston RFID-projekti. Kirjaston kaikissa toimipisteissä tehtiin runsaasti poistoja ennen aineiston RFID-konversiota.

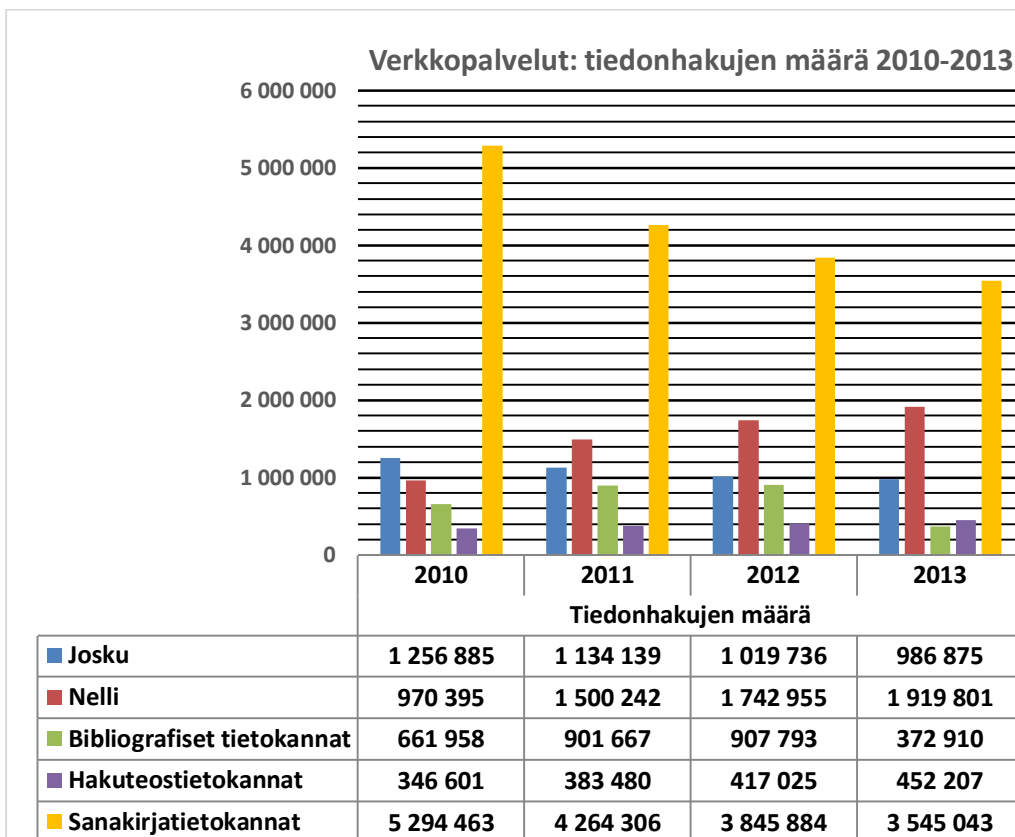
Vapaakappalekokoelmassa on aineistoa yhteensä 769 598 nidettä. Vapaakappaleaineistoa on hyllymetreinä mitattuna yhteensä 8 042. Vapaakappalekokoelman niteet eivät sisälly taulukon lukuihin.

Painettujen kausijulkaisujen määrää on karsittu erityisesti poistamalla päällekkäisiä lehti-tilauksia. Joensuun ja Kuopion yliopistojen kirjastoihin tilattiin samoja kausijulkaisuja, nyt UEF:n kirjastoon riittää useissa tapauksissa vain yksi tilattu vuosikerta.

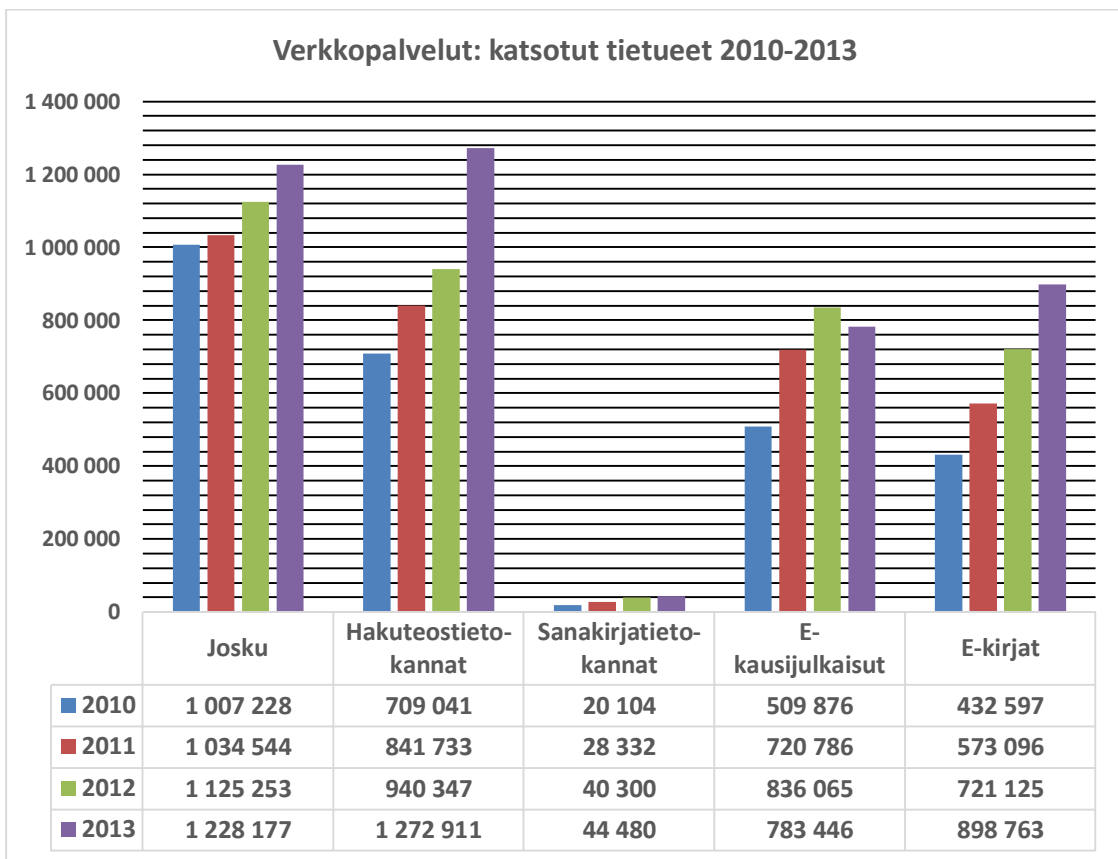

VERKKOPALVELUIDEN KÄYTTÖ

Kirjaston omaa kokoelmatietokantaa Joskua käytetään haettaessa painettua aineistoa ja e-kirjoja. Nelliin tiedonhakujen määrä kertoo elektronisesta aineistosta tehdyt haut. Nelliin kasvanutta käyttöä selittää osaltaan tiedonhaun opetus ja kaikilla kampuksilla pidetyt avoimet Josku- ja Nelli-koulutukset.

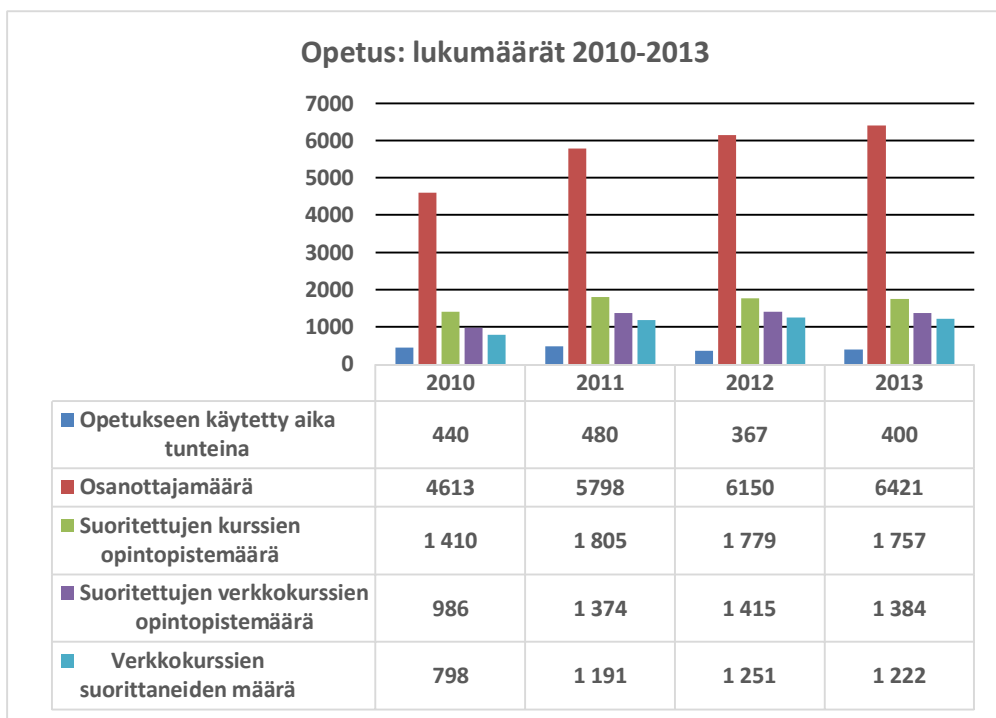

E-kirjoista eniten käytetty on edelleen Ebrary -kokoelma. Tietokannoista käytetään eniten Oppiporttia ja Suomen lakia. Ellibsin ja Bookyn e-kirjoja lainattiin 775 kertaa. Tämä luku sisältyy paikallislainoihin. E-kirjojen käyttö on ohittanut painettujen kirjojen lainausluvut.

OPETUS

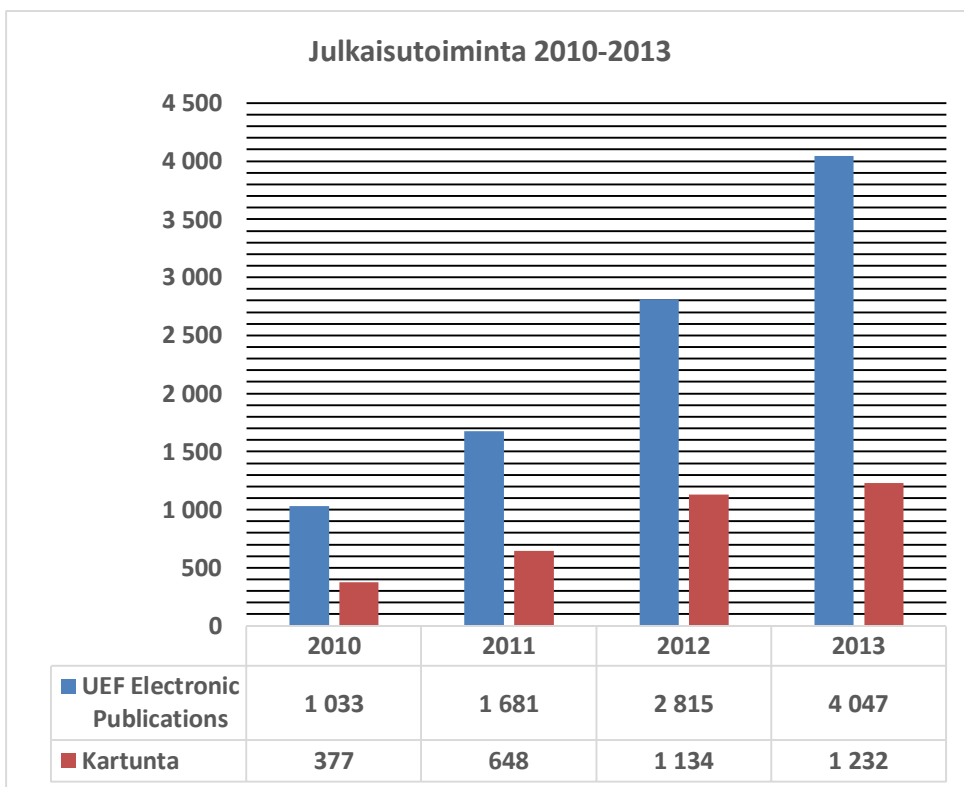
Kirjaston asema opetusta antavana yksikkönä on vakiinnuttanut asemansa laajentuneen yliopiston neljänä ensimmäisenä toimintavuotena. Opetussuunnitelmiin integroitu opintopisteperusteinen opetus on vakiintunut 1700-1800 opintopisteen vaiheille. Suurin osa opintojaksoista on verkkokursseja, joista joihinkin kuuluu myös lähiopetuksena annettava aloitusluento. Opetukseen käytetty aika tunteina kertoo ainoastaan lähiopetuksena annettusta opetuksesta, lukuun ei sisälly verkkokurssien suunnitteluun ja toteutukseen käytetty työaika. Lähiopetuksena toteutetaan mm. tohtorikouluun kuuluvat opintojaksot sekä kansainvälisten maisteriohjelmien opintojaksot. Lisäksi kirjasto järjestää kaikille avoimia opetustilaisuuksia. Kirjaston opetuksiin osallistuneiden määrä on kasvanut tasaisesti joka vuosi.

JULKAISUTOIMINTA

UEF Electronic Publications palvelussa julkaistaan Itä-Suomen yliopiston elektroniset julkaisut.

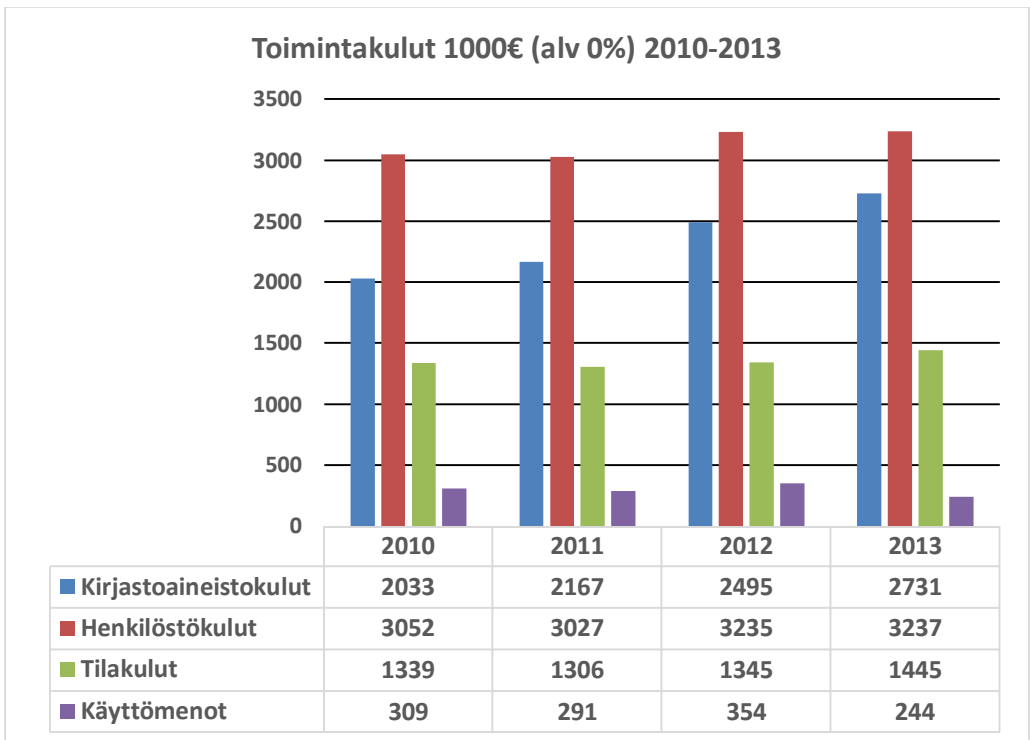
Vuosien 2011 ja 2012 välissä tapahtunut kasvu johtuu vuonna 2012 aloitetusta käytännöstä, jonka myötä kaikki Itä-Suomen yliopiston pro gradu –työt tallennetaan UEF Electronic Publications –järjestelmään. Osa e-graduista on käytettävissä vain kirjaston lukusaleissa.

TALOUS

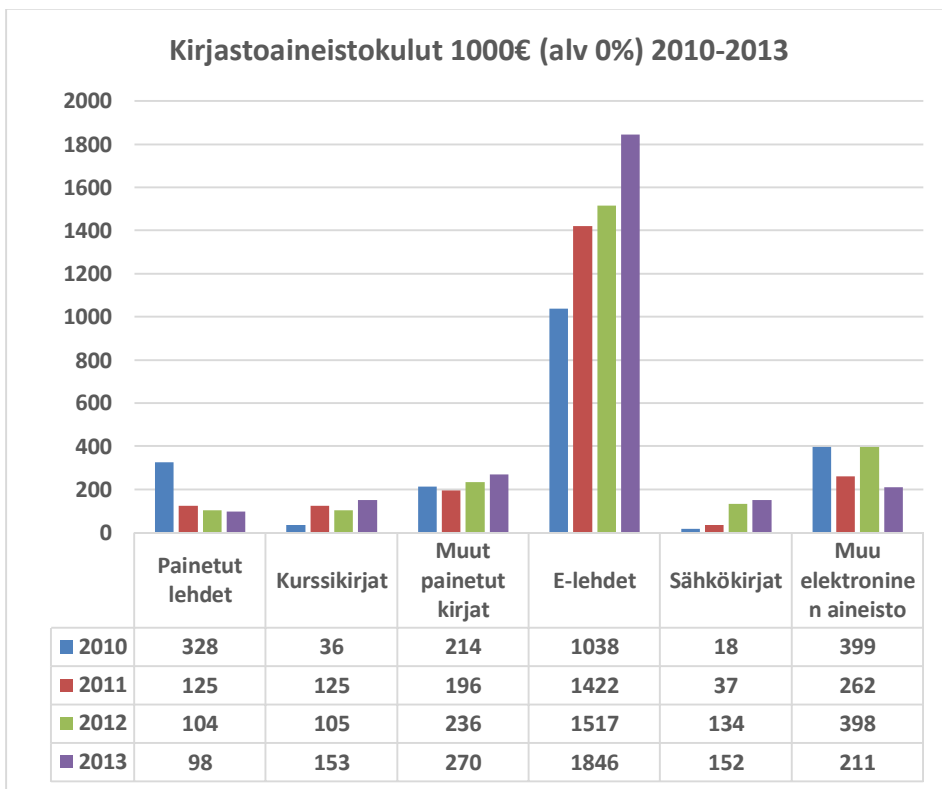
Toimintakulut

Henkilöstökulut ovat olleet neljän vuoden ajan kirjaston merkittävin kuluerä. Henkilöstökulujen määrään vaikuttaa osaltaan kirjaston toimintojen kattava ylläpitäminen yliopiston kaikilla kampuksilla. Kirjastoaineistokulujen osuutta kirjaston toimintakuluissa on tietoisesti pyritty nostamaan, myös yliopisto on myöntänyt ylimääräistä rahoitusta aineistonhankintaan vuosina 2012 ja 2013. Kolmas suuri kustannuserä ovat tilakulut, kirjastolla oli tiloja käytössään vuoden 2013 lopussa yhteensä 10 663,4 m². Muiden käyttömenojen osuus kirjaston toimintakuluista on pienin. Näihin käyttömenoihin kuuluvat mm. posti- ja puhelinmaksut, tarvikehankinnat, kalusto- ja atk-hankinnat, koulutus- ja matkakulut sekä leasingmaksut. Vuoden 2012 käyttömenoja kasvattivat kirjaston RFID-projektin menot.

Kirjastoaineistokulut

Vuonna 2013 kaikista kirjaston aineistonhankintakuluista elektronisen aineiston hankintakulut muodostivat 80,88%. E-lehtien osuus kirjastoaineistokuluista on ollut neljän vuoden ajan ylivoimaisesti suurin. Painettujen lehtien osuus on puolestaan laskenut. Kurssikirjojen hankintakuluihin vaikuttavat tiedekuntien päätökset uudistaa tai muuttaa kurssikirjallisuuttaan.

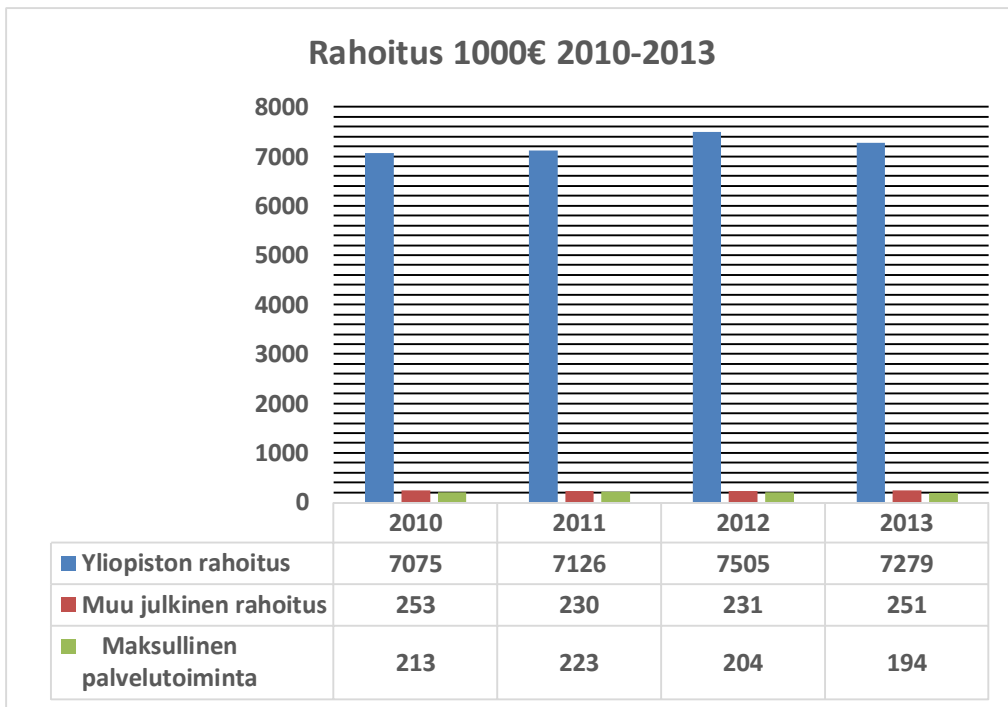

Kirjastoaineistojen tunnusluvut

	2010	2011	2012	2013
Kurssikirjakulut /aloituspaikka	19,7 €	69,5 €	56,2 €	81,6 €
Kirjastoaineistokulut / suoritettu tutkinto	842,56€	820,21 €	923,54 €	1010,43 €

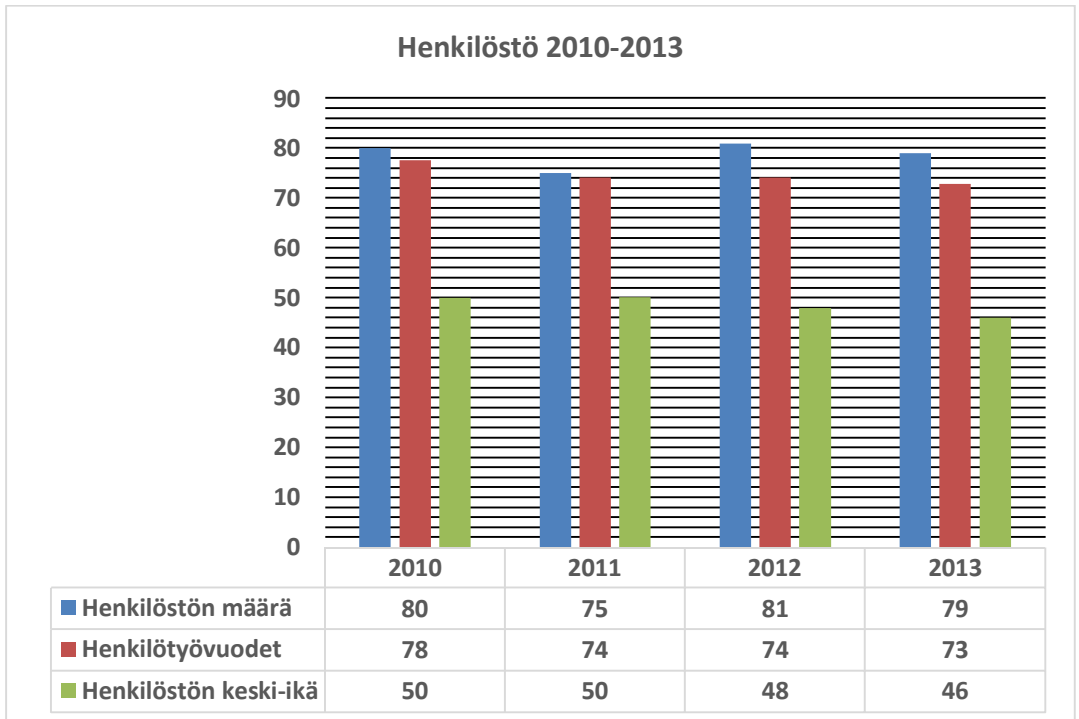
Rahoitus

Merkittävin rahoitus kirjaston toimintaan tulee yliopistolta. Tuloja kirjasto saa yliopiston perusrahoituksen lisäksi palvelutoiminnan tuotoista sekä Kuopion yliopistolliselta sairaalalta, jonka kanssa on olemassa sopimus kirjastopalveluista eli KYS tieteellisestä kirjastosta.

HENKILÖSTÖ

Kirjaston henkilöstöresursseja parhaiten kuvaava luku on henkilötyövuosien määrä. Henkilötyövuodet ovat laskeneet viidellä UEF:n kirjaston olemassaolon aikana. Henkilöstön keski-ikä on laskettu 31.12.2013 tilanteen mukaan.

Koulutuspäivät

Koulutusta kirjaston henkilökunnalla oli yhteensä 555 päivää. Joensuun kampuskirjaston henkilöstöllä koulutuspäiviä oli 237, Kuopion kampuskirjaston ja KYSin tieteellisen kirjaston henkilöstöllä yhteensä 297 päivää ja Savonlinnan kampuskirjaston henkilöstöllä 21 päivää. Koulutuksiin osallistui 70 henkilöä.

LIITE 2

HENKILÖKUNTA 2013

Nimi	Tehtävänimike	Kampus
Aalto, Anne	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Abell, Eeva	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Aho, Marja	tietoasiantuntija	Joensuu
Airaksinen, Tuulikki	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Brömsi, Arja	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Eronen, Veeti	siviilipalvelusmies	Joensuu
Eskelinen, Anu	tietoasiantuntija	Kuopio
Haapanen, Mia	tietopalveluneuvoja	Kuopio
Hankipohja, Satu	ma. tietopalveluneuvoja	Kuopio
Hassinen, Liisa	kirjastosihtööri	Kuopio
Heiskanen, Tero	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Hirvonen, Helena	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Hokkanen, Raili	kirjastonhoitaja	Joensuu
Holm, Salla	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Holopainen, Riitta	tietoasiantuntija	Joensuu
Honkanen, Eeva	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Hyvärinen, Jussi	tietoasiantuntija	Joensuu
Hyvärinen, Katja	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Hämynen, Helena	varajohtaja	Joensuu
Jolkkonen, Annika	ma. tietoasiantuntija	Kuopio
Juntunen, Arja	palvelupäällikkö	Kuopio
Kaarakainen, Esa	tietojärjestelmäasiantuntija	Kuopio
Kainulainen, Pirkko	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Kaisto, Raija	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Kalinen, Harri	tietoasiantuntija	Joensuu
Kananen, Jukka	palvelupäällikkö	Kuopio
Kangasaho, Marjut	kirjastonamanuenssi	Kuopio
Karttunen, Anne-Mari	palvelusihtööri	Joensuu
Kauppinen, Merja	tietoasiantuntija	Joensuu
Kekäläinen, Jukka	IT-palveluneuvoja	Kuopio
Kuittinen, Jiri	siviilipalvelusmies	Joensuu
Kukkonen, Antti	siviilipalvelusmies	Joensuu
Kultamaa, Pirkko	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Kurki, Ville	ma. järjestelijä	Joensuu
Kuronen, Ari	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Laitinen, Heikki	tietoasiantuntija	Kuopio
Laurila, Antti	tietojärjestelmäasiantuntija	Joensuu

Lavikainen, Armi	henkilöstö- ja taloussihteeri	Joensuu
Lehtinen, Tapio	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Leppänen, Lauri	ma. järjestelijä	Joensuu
Lincoln, Sari	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Maijala, Marja	palvelupäällikkö	Joensuu
Meriläinen, Kaarina	tietoasiantuntija	Joensuu
Meriläinen, Mikko	tietoasiantuntija	Joensuu
Mielonen, Jouni	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Mielonen, Katja	tietoasiantuntija	Joensuu
Miettinen, Irma	tietopalveluneuvoja	Kuopio
Muranen, Laura	harjoittelija	Joensuu
Mustonen, Ulla	kirjastosihteeri	Joensuu
Mäenharju, Tapani	kirjaston palveluneuvoja	Joensuu
Nyyssönen, Kristiina	ma. tietopalveluneuvoja	Kuopio
Ovaska, Tuulevi	palvelupäällikkö	Kuopio
Paganus-Pulkkinen, Terttu	kirjastosihteeri	Joensuu
Parikka, Laura	tietoasiantuntija	Joensuu
Partanen, Marja-Leena	kirjastosihteeri	Savonlinna
Parviainen, Harri	tietoasiantuntija	Joensuu/Kuopio
Pellikka, Matti	ma. tietojärjestelmäasian- tuntija	Kuopio
Piirainen, Elli	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Porkka, Riitta	palvelupäällikkö	Joensuu
Putous, Maarit	tietoasiantuntija	Kuopio
Raittonen, Ulla	palvelusihteeri	Kuopio
Rask, Kirsi	kirjastosihteeri	Savonlinna
Ratilainen-Naakka, Seija	kirjastoamanuenssi	Joensuu
Repo, Irmeli	kirjastoavustaja	Joensuu
Riikonen, Pirkko	kirjastosihteeri	Savonlinna
Rissanen, Tuula	ma. tietoasiantuntija	Kuopio
Rosti, Tomi	tietoasiantuntija	Joensuu
Ruuskanen, Henna	ma. tietopalveluneuvoja	Kuopio
Räty, Marja-Leena	tietoasiantuntija	Joensuu
Saarti, Jarmo	johtaja	Kuopio
Sahlman, Taina	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Salmi, Kirsi	tietoasiantuntija	Kuopio
Seppänen, Juha	kirjaston palveluneuvoja	Kuopio
Seppänen, Pia	kirjastosihteeri	Savonlinna
Silvennoinen-Kuikka, Helena	palvelupäällikkö	Joensuu
Soikkeli, Helvi	kirjastoavustaja	Joensuu
Suihko, Ilpo	IT-palveluneuvoja	Joensuu
Suihko, Vera	kirjaston palveluneuvoja	Joensuu

Tanskanen, Niklas	ma. järjestelijä	Joensuu
Taskinen, Aino	tietoasiantuntija	Kuopio
Taskinen, Mikko	siviilipalvelusmies	Joensuu
Tervonen, Liisa	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Tiihonen, Jari	kirjaston palveluneuvoja	Kuopio
Toivanen, Tapani	tietoasiantuntija	Joensuu
Tolvanen, Suvi	tietopalveluneuvoja	Joensuu
Torniainen, Anna	ma. tietopalveluneuvoja	Kuopio
Turunen, Tarja	tietoasiantuntija	Kuopio
Ullgren, Kaisa	kirjastonhoitaja	Kuopio
Valtanen, Yrjö	kirjastoamanuenssi	Kuopio
Väyrynen, Ritva	talous- ja henkilöstösihteeri	Kuopio
Wegelius, Aulikki	kirjastosihiteeri	Joensuu

LIITE 3

JULKAISUT

KANSAINVÄLISET TIETEELLISET REFEREE-JULKAISUT

Akbayturk T, Dozier M, Kozakiewicz W, Ovaska T, Wake M. Mental gymnastics - the Opinionator Triangle method for EAHIL 2013 workshop. Journal of the European Association for Health Information and Libraries 9(3):14-17.

Juntunen, Arja & Muhonen, Ari & Nygrén, Ulla & Saarti, Jarmo. 2013. Reinventing the Academic Library and Its Mission: Service Design in Three Merged Finnish Libraries: Anne Woodsworth and W. David Penniman, Mergers and Alliances: The Wider View. Emerald. Advances in Librarianship Vol. 36. 225 – 246.

Laitinen H, Ovaska T, Saarti J. 2013. International cooperation in information literacy dissemination: training of the trainers. Journal of the European Association for Health Information and Libraries 9(2):3-7.

Saarti, Jarmo & Vattulainen, Pentti (2013). Management of and access to print collections in national and repository libraries in Europe: Collection for use or for preservation. Library management 34(4/5):273 –280.

KOTIMAISET TIETEELLISET REFEREE-JULKAISUT

Saarti, Jarmo & Juntunen, Arja & Niemilä, Anna & Laitinen, Markku (2013). Digitaalinen kulttuuri ja kirjaston rooli – QQML2013 Roomassa. [Katsaus.] Informaatiotutkimus 32(2):[4 s.].

Saarti, Jarmo & Hypén, Kaisa & Juntunen, Arja: Karkaavatko korpuksat: muuttuva julkaisukulttuuri ja kirjallisuudentutkijan tiedonhallinta. [Essee.] Avain: kirjallisuudentutkimuksen aikakauslehti (2):60 – 67.

Saarti, Jarmo (2013). Kiinalaisen kaunokirjallisuuden suomennokset 1900-luvulla : kääntämisen ja vastaanoton kulttuurinen konteksti. (Jyväskylä studies in humanities, 214.) Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. (Väitöskirja.)

Saarti, Jarmo (2013). Muuttuva suomalainen kirjastojen tietoinfrastruktuuri ja tiedonjärjestämisen uudet mahdollisuudet. [Katsaus.] Informaatiotutkimus 32(2):[5 s.].

MUUT JULKAISUT

Balagué, Núria & Düren, Petra & Juntunen, Arja & Saarti, Jarmo. 2013. Quality audits as a tool for quality improvement in selected European higher education libraries, QQML2013: book of abstracts. 230.

Ekholm, Kai & Saarti, Jarmo (2013). Vapaakappaleet diginä ja laajempaan käyttöön? Uudistettu sähköinen luovutus edistäisi tutkimusta ja alueellista tasa-arvoa. Kirjastot.fi 14.3.2013.

<http://www.kirjastot.fi/fi-FI/ajankohtaista/tiedote/ajankohtaista/vapaakappaleet-diginajalaajempaan kayttoon>

Ekholm, Kai & Saarti, Jarmo (2013). Vapaakappalejärjestelmän uudistus palvelisi tutkimusta. Helsingin Sanomat 13.3.2013, C7.

Hormia-Poutanen, Kristiina & Kuusinen, Iiris & Saarti, Jarmo & Vattulainen, Pentti (2013). L'entorn docent i d'investigació a Finlàndia el 2020: les biblioteques universitàries i polítiques en una xarxa de serveis digitals. La traducció catalana per Marga Losanos Viñolas. (Traduccions de CBUC, 51.) Pp: 1 – 12.

Juntunen, Arja & Silvennoinen-Kuikka, Helena (toim.) 2013. Kansainvälistyminen kehittää: Itä-Suomen yliopiston kirjaston vuosikertomus 2012. Publications of the University of Eastern Finland. General Series, no. 11.

Laitinen, Heikki & Saarti, Jarmo & Silvennoinen-Kuikka, Helena & MacDonald, Ewen (2013). Tiedonhaku ja -hallinta osana farmasian ammatillisten perustaitojen oppimista. Teoksessa: Luotsausta ja luovintaa: työelämäorientoituneen opetuksen ja ohjauksen kehittäminen Itä-Suomen yliopistossa. Toim. Heli Kaarniemi. (Publications of the University of Eastern Finland. General Series, 12.) S. 71 – 77.

Laitinen, Mirja & Putous, Maarit (2013). Datainformaatikolle on tilausta. Signum (6):5 – 8.

Saarti, Jarmo (2013). Akateemisten kirjastojen konsortioiden tulevaisuus. Signum 46(2):4 – 9.

Saarti, Jarmo & Sulin, Hannu (2013). "Alan toimijoiden on aktivoiduttava": kuka arvioi kirjastoalan koulutusta ja miten sitä pitäisi kehittää. Kirjastolehti: KirjastoPRO 104(2):4 – 5.

Saarti, Jarmo (2013). The changing research paradigm of the humanities and the role of the libraries. In: Essays on Libraries, Cultural Heritage and Freedom of Information: Festschrift published on the occasion of Kai Ekholm's 60th birthday on 15 October 2013. Ed. by Dorrit Gustafsson & Kristina Linnovaara. (Publications of the National Library of Finland, 81.) Helsinki: National Library of Finland. P: 167 – 172.

Saarti Jarmo, Juntunen Arja, Niemelä Anna, Laitinen Markku. 2013. Digitaalinen kulttuuri ja kirjaston rooli: QQML2013 Roomassa. Informaatiotutkimus (Verkkojulkaisu) 32 2: 1 - 4.

Saarti, Jarmo (2013). Lainaa lapsi kirjastosta! Kirjastolehti: KirjastoPRO 104(4):15.

Saarti, Jarmo (2013). Shhhh!: kirjastolaiset haluavat tuoda ääntä kirjastoihin, asiakkaat arvostavat hiljaisuutta. Kirjastolehti: KirjastoPRO 104(1):11.

LIITE 4

ASiantuntijatehtävät

KIRJASTON HENKILÖKUNNAN JÄSENYYDET JA LUOTTAMUSTOIMET 2013

Aho, Marja

- Informaatioalan akateemiset ry, liittokokousedustaja 2013
- Itä-Suomen yliopisto, henkilöstön kehittämisen tukiryhmä, varajäsen 2010–
- Itä-Suomen yliopisto, työsuojelutoimikunta, varajäsen 2010–

Haapanen Mia

- Kirjastotoimikunnan varajäsen 2013

Hirvonen, Helena

- Itä-Suomen yliopisto, Kaikilla on ikä (S12030 hanke), ohjausryhmän varajäsen 2012–2013
- Itä-Suomen yliopisto, työsuojeluvaltuutettu 2010–2013
- Kirjastotoimikunnan jäsen 2010–2013
- Työsuojelutoimikunnan varapuheenjohtaja 2010–2013
- Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto, työsuojeluvaliokunnan jäsen 2010–2013

Hämynen, Helena

- Itä-Suomen kirjastojen yhteisfoorumi, jäsen
- Itä-Suomen yliopisto, Henkilöstön kehittämisen tukiryhmä, jäsen 2010–
- Itä-Suomen yliopisto, Palvelulaitosten yhteisfoorumi, jäsen
- Suomen yliopistokirjastojen neuvosto, Varajohtajafoorumi, jäsen

Juntunen, Arja

- Itä-Suomen yliopisto, Työryhmä alkuohjauksen kokonaisuuden tarkasteluun, jäsen 2013–2014

Kalinen, Harri

- Voyager-systeemityöryhmän puheenjohtaja 2012–2013

Kananen, Jukka

- SYN: Tietoaaineistoverkon ohjausryhmän jäsenyys

Kekäläinen, Jukka

- Itä-Suomen yliopistoyhteisön henkilöstöyhdistys ry (ISYHY) erillis- ja palvelulaitosten luottamusmies 2010–

Maijala, Marja

- SYN Kustannuslaskennan työkalupakki-työryhmän jäsen 2012

Ovaska, Tuulevi

- Bibliothecarii Medicinae Fenniae (BMF) ry, puheenjohtaja 2011– 2014
- European Association for Health Information and Libraries (EAHIL), varapuheenjohtaja 2013-2016

Pellikka, Matti

- Itä-Suomen yliopistoyhteisön henkilöstöyhdistys ry (ISYHY) erillis- ja palvelulaitosten varaluottamusmies 2013 – 2014

Putous, Maarit

- Informaatioalan akateemiset. Johtokunta, varajäsen 2013–
- Informaatiolukutaitoverkosto (SYN), yhdyshenkilö
- Itä - Suomen yliopisto, luottamusmies (JUKO ry) 2012– 2013
- Itä - Suomen yliopisto. Muun henkilöstön arviointiryhmä, varajäsen 2012–
- Suomen Tieteellisen Kirjastoseuran (STKS) hallitus, jäsen 2012– 2013
- Suomen Tieteellisen Kirjastoseuran (STKS) Tutkijapalvelujen työryhmä, jäsen 2012– 2013 (hallituksen edustaja)
- Tieteentekijöiden liiton kirjastotyöryhmä, varajäsen 2013–

Rosti, Tomi

- Itä-Suomen yliopiston muun henkilöstön arviointiryhmä, jäsen 2010–
- Itä-Suomen yliopiston tutkimuksen arvioinnin valmisteluryhmä, jäsen 2013
- Itä-Suomen yliopiston yhteistoimintaneuvottelukunta, jäsen 2010– 2013
- Itä-Suomen yliopiston yliopistokollegio, jäsen 2010– 2013
- Itä-Suomen yliopistoyhteisön henkilöstöyhdistys ry (ISYHY), puheenjohtaja 2009–
- Itä-Suomen yliopistoyhteisön henkilöstöyhdistys ry (ISYHY), varapääluottamusmies 2010–
- Opetus- ja kulttuuriministeriön Tutkimuksen tietoaaineistot-hankkeen Tiedon saatavuus-työryhmän Avoin julkaiseminen ja rinnakkaistallennuspolitiikka –työryhmän, jäsen 2013
- Palkansaajajärjestö Pardia, Valtion sopimusalojen toimintaryhmä, varajäsen, 2011-2013
- Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan maakuntaohjelman POKAT Koulutus- ja ennakkointiryhmä, varajäsen 2012–
- Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry, hallituksen jäsen 2009–
- Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry, työvaliokunnan jäsen 2009–
- Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto YHL ry, varapuheenjohtaja 2009–

Saarti, Jarmo

- European Conference on Information Literacy (ECIL), Istanbul, Turkey
- IFLA member of standing committee University Libraries and Other Research
- IFLA member of standing committee Document Delivery & Resource Sharing Section 2013–2017
- Informaatiotutkimus-lehden toimituskunnan jäsen 2005 –
- Itä-Suomen yliopiston Oppimisympäristöt 2015 työryhmän jäsen 2012 – 2013

- Itä-Suomen yliopiston Publications of the University of Eastern Finland: General Series - sarjan toimittaja 2010 –
- Journal of Academic Librarianship (JAL), peer reviewer 2012 –
- Kansalliskirjaston Kansallisen metatietovarannon ohjausryhmän varajäsen 2012–2013
- Kansalliskirjaston KDK-asiakasliittymän konsortior ryhmän jäsen 2011–2013
- Kansalliskirjaston Kitt 2 suunnittelutyöryhmän jäsen 2011–2013
- Karjala-tietokantasäätiön hallituksen puheenjohtaja 2011–2013
- Kirjastolehden ammattilehden toimituskunnan jäsen 2011–2013
- Kotimaisten tieteellisten artikkelien metatietovarannon (artikkelitietovarannon) ohjausryhmän jäsen 2013
- Libraries Section 2005 – 2013, corresponding member 2013–2015
- Linnea2-konsortion ohjausryhmän jäsen, (varapuheenjohtaja 2012 – 2014), 2010–2014
- Member of the Library Management journal's Editorial Advisory Board 2013–
- Member of the Standing and Programme Committee 2012–2013
- Uusi kirjastojärjestelmä (UKJ) –projektin johtoryhmän varapuheenjohtaja 2013
- Varastokirjaston johtokunnan jäsen johtokunnan varapuheenjohtaja 2013–2016
- Yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnan jäsen 2011–2014

Silvernoinen-Kuikka, Helena

- Itä-Suomen yliopisto, opetusasioista vastaavien ryhmä, jäsen 2011–2013
- Itä-Suomen yliopisto, työryhmä alkuohjauksen kokonaisuuden tarkasteluun, jäsen 2013

Taskinen, Aino

- Informaatioalan akateemisten johtoryhmän jäsen 2013–
- Kansalliskirjaston KITT2-suunnittelutyöryhmän jäsen 2011 – 2013
- Tieteentekijöiden liiton kirjastotyöryhmän jäsen 2013–

Turunen, Tarja

- Jäsenyys Sisällönkuvailuverkostossa

KIRJASTON HENKILÖKUNNAN LUENNOT, ESITELMÄT JA POSTERIT

Eskelinen, Anu

5th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries QQML 2013, International Conference, Rome, Italy. Esitys: Eskelinen Anu & Taskinen Aino, Journal Collection – Value for Money?

Juntunen, Arja

5th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries QQML 2013, International Conference, Rome, Italy. Esitys: Núria Balagué, Petra Düren, Arja Juntunen ja Jarmo Saarti: Quality audits as a tool for quality improvement in selected European higher education libraries

Meriläinen, Kaarina

E-kirjat – uusi luku: e-kirjaseminaari. Helsinki 25.10.2013. Esitys: Saako olla e-kirja? – sähköiset kirjat ja niiden käytön edistäminen Itä-Suomen yliopiston kirjastossa

Valtakunnalliset kaukopalvelupäivät. Oulu 16.5.2013. Esitys: 30Pohdintoja hankinnan ja kaukopalvelun yhteistyöstä Itä-Suomen yliopiston kirjastossa / Palvelupäällikkö Arja Jun-tunen & tietoasiantuntija Kaarina Meriläinen

Meriläinen, Mikko

Aleph-koulutus Karelia-amk:n luetteloijille, Joensuu 7.5.2013

Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Työpaja 1: Metatietovaranto-konsepti muuttu-vassa ympäristössä: mahdollisuudet ja haasteet. Helsinki 23.10.2013. Esitys: Melinda-yh-teistyö vanhan Linda-kirjaston silmin

Rosti, Tomi

Kaulas ja laskutus, koulutustilaisuus Oulun yliopiston kaukopalvelun henkilökunnalle 4.12.2013 etäyhteydellä

Kaulas ja laskutus, koulutustilaisuus Turun yliopiston kaukopalvelun henkilökunnalle 29. – 30.5.2013

Saarti, Jarmo

Academic Librarian 3: the Yin-Yang of future consortial collaboration and competition. Hong Kong 30. – 31. June 2013. (Paper and presentation: From the centralized national collection policy towards a decentralized collection management and resource sharing co-operation - Finnish experiences. Presented by Pentti Vattulainen, Ari Muhonen & Jarmo Saarti.)

European Conference on Information Literacy (ECIL), Istanbul, 22-25 October 2013. (Esitys Juha Kämäräisen kanssa: Rhetoric in the Finnish Higher Education Information Literature Teaching: The Analysis of the Activity Systems Found in the Finnish Academic Libraries IL-Recommendations).

Jyväskylän alueen kirjastot, koulutuspäivä 1.11.2013. Alustus: Kokemuksia organisaatiomuutoksesta: Itä-Suomen yliopiston kirjaston syntyminen. Varastokirjaston uusi kokoelmapolitiikka – kokoelmayhdyshenkilötapaaminen, Kuopio, 11.9.2013. Alustus: Kansallisesta kokoelmapolitiikasta ja Varastokirjaston roo-lista siinä.

Kaunokirjallisuuden sisällönkuvailupäivä, Sisällönkuvailun asiantuntijaverkosto. Helsinki 22.5.2013. Alustus: Kirjoja vai kirjallisuutta etsimässä? Kaunokirjallisuuden haku Melindasta – käyttäjän näkökulma.

Kirjastopäivät, Mikkeli, 14.6.2013. Työpajan ”Viestejä kansalliseen

kirjastovisioon: osaamisen kehittäminen koulutusmarkkinoilla” vetäminen ja tulosten esittely.

Suomen yliopistokirjastojen neuvoston varajohtajien foorumi - seminaari johtamisosaamisen kehittämisestä, Helsinki 20.11.2013. Alustus: ”Kirjastojen johtaminen: työtä vai taitoa?”

Tiedonjärjestämisen uudet mahdollisuudet. Informaatiotutkimuksen yhdistys ITYn kevätseminaari. Helsinki, 24.5.2013. Alustus: Muuttuva suomalainen kirjastoinfrastruktuuri ja tiedonjärjestämisen uudet mahdollisuudet.

Taskinen, Aino

5th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries QQML 2013, International Conference, Rome, Italy. Esitys: Eskelinen Anu & Taskinen Aino, Journal Collection – Value for Money?

KANSAINVÄLISET KONFERENSSIT JA VIERAILUT

Eskelinen, Anu

Erasmus-matka Roomaan, Italiaan 3.-8.6.2013: Sapienza Università di Roma, Biblioteca nazionale centrale di Roma, QQML 2013

QQML 2013, Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, Rome, Italy: 4-7 of June, 2013

Juntunen, Arja

5th Qualitative and Quantitative Methods in Libraries QQML 2013, International Conference, Rome, Italy.

Kananen, Jukka

Erasmus-matka Saksaan (Delbanco workshop Lüneburgissa ja Frankfurt Buchmesse 7.-12.10.2013

Saarti, Jarmo

Academic Librarian 3: the Yin-Yang of future consortial collaboration and competition. Hong Kong 30. – 31. June 2013.

European Conference on Information Literacy (ECIL), Istanbul, 22-25 October 2013.

World Library and Information Congress, 79th IFLA General Conference and Council, Singapore, 2013.

Taskinen, Aino

Erasmus-matka Roomaan, Italiaan 3.-8.6.2013: Sapienza Università di Roma, Biblioteca nazionale centrale di Roma, QQML 2013

QQML 2013, Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, Rome, Italy: 4-7 of June, 2013

Tolvanen, Suvi

Erasmus-matka Englantiin: Sandhurstin kuninkaallisen sotilasakatemian kirjasto 23.-27.9.2013

KANSALLISET SEMINAARIT

Abell, Eeva

Informaatiolukutaito asiakkaan kohtaamisessa – Miten ja missä? Helsinki 18.11.13
Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. 23.10.2013, etäyhteydellä.

Aho, Marja

FinELibin aineistopäivä 22.4.2013, etäyhteydellä
Finna 2. aallon kick off –tilaisuus. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä
Innovatiiviset oppimisympäristöt -seminaari 29.5.2013, etäyhteydellä
Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki
14.2.2013, etäyhteydellä
26.11.2013, etäyhteydellä
Kansalliskirjaston bibliometriikkaseminaari. 12.3.2013 , etäyhteydellä.
Tieteentekijöiden liiton ja Professoriliiton seminaari 19.4.2013, Helsinki, ja TTL:n liittokokousristeily 19.-21.4.2013

Eskelinen, Anu

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki
14.2.2013, etäyhteydellä.
23.4.2013, etäyhteydellä.
Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Helsinki 23.10.2013, etäyhteydellä.

Hirvonen, Helena

Ikäjohtamisen ABC -seminaari Kuopiossa 6.11.2013, puheenvuoro
Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto, yliopistopäivä 20.9.2010
Yliopistojen valtakunnalliset työsuojelupäivät 22.-23.8.2013, Jyväskylä

Honkanen, Eeva

Informaatiolukutaito asiakkaan kohtaamisessa – Miten ja missä? Helsinki 18.11.13

Hyvärinen, Jussi

Innovatiiviset oppimisympäristöt –seminaari 29.5.2013 etäyhteydellä
OKM:n bibliometriikkaseminaari korkeakouluille 11.3.2013 etäyhteydellä

SYN:n bibliometriikkaseminaari 2, Julkaisutoiminnan arviointi 12.3.2013 etäyhteydellä

Hyvärinen, Katja

E-kirjat – uusi luku: e-kirjaseminaari. Helsinki 20.10.2013

Kansalliskirjaston järjestämä Aleph'in replikointikoulutus. Helsinki 17.4.2013, etäyhteydellä

Kaunokirjallisuuden sisällönkuvailupäivä. Helsinki 22.5.2013, etäyhteydellä

Kuvailun tiedotuspäivät. Helsinki 20.-21.3.2013, etäyhteydellä

SYN:n bibliometriikkaseminaari. Helsinki 12.3.13, etäyhteydellä

Hämynen, Helena

Kaisa Sinikara –seminaari. Helsinki 3.6.2013

Varajohtajafoorumin seminaari: kirjaston johtaminen. Helsinki 22.11.2013

Jolkkonen, Annika

Finna 2. aallon kick off –tilaisuus. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki. 12.9.2013, etäyhteydellä

STKS:n Rethinking-seminaari. Helsinki 11.3.2013

SYN:n bibliometriikkaseminaari. Helsinki 12.3.13, etäyhteydellä

Kalinen, Harri

Finna 2. aallon kick off –tilaisuus. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

Finna 2. aallon koulutustilaisuus. Helsinki 16.4.2013

Finna 2. aallon tapaaminen. Helsinki

Finna-päivä. Helsinki

22.10.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki

14.2.2013, etäyhteydellä

23.4.2013, etäyhteydellä

12.9.2013, etäyhteydellä

26.11.2013, etäyhteydellä

4.6.2013, etäyhteydellä

17.9.2013, etäyhteydellä

13.12.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Helsinki

23.-24.10.2013

Kansalliskirjaston yhteistilastotyöpaja. Tampere. 13.2.2013

Kuvailun tiedotuspäivä. Helsinki. 21.3.2013, etäyhteydellä

SYN:n bibliometriikkaseminaari 2, Julkaisutoiminnan arviointi. Helsinki 12.3.2013, etäyhteydellä

UKJ-seminaari. Helsinki. 6.6.2013, etäyhteydellä

Kananen, Jukka

Finna 2. aallon kick off –tilaisuus. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

Finna 2. aallon tapaaminen. Helsinki

4.6.2013, etäyhteydellä
17.9.2013, etäyhteydellä
13.12.2013, etäyhteydellä
Finna-päivä. Helsinki. 22.10.2013, etäyhteydellä
Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki
14.2.2013, etäyhteydellä
23.4.2013, etäyhteydellä
12.9.2013, etäyhteydellä
26.11.2013, etäyhteydellä
Kansalliskirjaston bibliometriikkaseminaari, Helsinki 11.-12.3. etäyhteydellä
Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Helsinki, 23.-24.10.2013 etäyhteydellä
Finelib-hankinnat –seminaari ACP:lla 14.3.

Kangasaho, Marjut

E-kirjat – uusi luku: e-kirjaseminaari. Helsinki 25.10.2013

Kauppinen, Merja

Kansalliskirjaston bibliometriikkaseminaari, Hki 11.-12.3, etäyhteydellä.

SYN: Innovatiiviset oppimisympäristöt –seminaari. Lapin yliopisto 29.5., etäyhteydellä.

Laurila, Antti

Finna ja julkaisujärjestelmät –työpajapäivä. Helsinki 28.8.2013

Finnan 2-aallon kick off. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

Finnan sektorikohtainen tapaaminen. Helsinki 17.9.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki

23.4.2013, etäyhteydellä

26.11.2013, etäyhteydellä

Maijala, Marja

Finnan 2-aallon kick off-tilaisuus. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston Tilastot ja kustannukset tehokkuudeksi-seminaari. Helsinki 3.12.2013, etäyhteydellä

Meriläinen, Kaarina

E-kirjat – uusi luku: e-kirjaseminaari. Helsinki 25.10.2013

Finnan 2-aallon kick off. Helsinki 5.3.2013, etäyhteydellä

FinELibin PDA-työpaja. Helsinki 14.5.2013, etäyhteydellä

FinELibin tilastotyöpaja. Helsinki 10.6.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki 14.2.2013, etäyhteydellä

Valtakunnalliset kaukopalvelupäivät. Oulu 16.5.2013

Meriläinen, Mikko

Finna-päivä. Helsinki 22.10.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki

14.2.2013, etäyhteydellä

26.11.2013, etäyhteydellä

Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Helsinki 23.-24.10.2013

Kansalliskirjaston Kotimaiset tieteelliset artikkelit näkyviksi! –seminaari. Helsinki 25.4.2013, etäyhteydellä

Kuvailun tiedotuspäivät. Helsinki 20.-21.3.2013, etäyhteydellä

SYN:n bibliometriikkaseminaari 2, Julkaisutoiminnan arviointi. Helsinki 12.3.2013, etäyhteydellä

Pellikka, Matti

16.4.2013. Finna kouluttautuminen, Pasila

13.6.2013 Finna/ SYN/KDK palaveri Tampere

5.11 – 6.11 2013 IT-päivät , Tampere

Putous, Maarit

Finnan toisen aallon kick off -tilaisuus. Etäyhteydellä 5.3.2013

Innovatiiviset oppimisympäristöt –seminaari. Etäyhteydellä 29.5.2013.

Kansainvälisen tilastotiedon lähteet. Tilastokeskus. Helsinki 7.2.2013

Kotimaiset tieteelliset artikkelit näkyviksi! –seminaari. Etäyhteydellä 25.4.2013.

OKM:n bibliometriikkaseminaari korkeakouluille. Etäyhteydellä 11.3.2013

PedaForum, Tampere 20.-21.8.2013

STKS Tutkijapalveluiden ryhmä: Tutkijapalvelut näkyviksi - tutkimusaineistot ja kirjaston rooli -seminaari, Helsinki 4.11.2013

SYN:n bibliometriikkaseminaari 2: julkaisutoiminnan arviointi. Etäyhteydellä 12.3.2013

Terveysalan kansallinen näyttöön perustuvan toiminnan symposium 2013. Helsinki 6.2.2013

Rosti, Tomi

A Finnish view on exchanging and using global research data, CSC 3.12.2013

Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari, Helsinki 23.4.2013 etäyhteydellä

Palkansaajajärjestö Pardian Elo-seminaari, Helsinki 27.8.2013

STKS Tutkijapalveluiden ryhmä: Tutkijapalvelut näkyviksi – tutkimusaineistot ja kirjaston rooli –seminaari, Helsinki 4.11.2013

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto, Bibliometriikka-seminaari, Helsinki 12.3.2013

Tutkijapalvelut nyt! –BMF:n kevätseminaari, Helsinki 19.4.2013

Yliopistojen ja tutkimusalan henkilöstöliitto, Yliopistopäivä, Helsinki 20.9.2013

Sahlman, Taina

STKS Tutkijapalveluiden ryhmä: Tutkijapalvelut näkyviksi - tutkimusaineistot ja kirjaston rooli -seminaari, Helsinki 4.11.2013

Silvennoinen-Kuikka, Helena

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto: "Innovatiiviset oppimisympäristöt" -seminaari 29.5.2013, etäyhteydellä

Tietoasiantuntijat ry.: "NORD I & D. Looking for new identity of information professional. Tietoammattilainen uuden identiteetin kynnyksellä". 12.-13.6.2013. Helsinki

Taskinen, Aino

Finna kick off-tilaisuus. Helsinki 5.3.2013 etäyhteydellä
Finna 2. aallon koulutustilaisuus. Helsinki 16.4.2013 etäyhteydellä
Finna 2. aallon tapaaminen. Helsinki
Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki
14.2.2013 etäyhteydellä
23.4.2013 etäyhteydellä
12.9.2013 etäyhteydellä
26.11.2013 etäyhteydellä
22.10.2013 etäyhteydellä
13.12.2013 etäyhteydellä
Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopäivät. Helsinki 23.-24.10.2013 etäyhteydellä
Kuvailun tiedotuspäivä. Helsinki 21.3.2013 etäyhteydellä
SYN:n bibliometriikkaseminaari. Helsinki 12.3.2013 etäyhteydellä
Yhteistilastotyöpaja. Tampere 13.2.2013

Tervonen, Liisa

E-kirjat – uusi luku: e-kirjaseminaari. Helsinki 25.10.2013
Valtakunnalliset kaukopalvelupäivät. Oulu, 15.-16.5.2013

Toivanen, Tapani

EU-tallekirjastojen vuosikokous, Helsinki 18.12.2013
EU-tiedotusverkostojen koulutuspäivät, Helsinki 23.-24.9.2013
Innovatiiviset oppimisympäristöt –seminaari 29.5.2013 etäyhteydellä
OKM:n bibliometriikkaseminaari korkeakouluille 11.3.2013 etäyhteydellä
SYN:n bibliometriikkaseminaari 2, Julkaisutoiminnan arviointi 12.3.2013 etäyhteydellä

Turunen, Tarja

Finna-päivä. Helsinki 22.10.2013, etäyhteydellä
Kansalliskirjaston asiantuntijaseminaari. Helsinki 14.2.2013, etäyhteydellä
26.11.2013, etäyhteydellä
Kirjastoverkkopäivät. Helsinki 23.- 24.10.2013, etäyhteydellä
Sisällönkuvailuverkoston Sisällönkuvailupäivä. Helsinki 22.11.2013, etäyhteydellä

TAPAHTUMAT JA VIERAILIJAT:

6.1.2013 Varastokirjastotyöryhmä vierailu Kuopion kampuksella
8.5.2013 Joensuun seutukirjaston vierailu Joensuun kampuskirjastossa

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

PUBLICATIONS OF THE UNIVERSITY OF EASTERN FINLAND
General Series

ISBN 978-952-61-1475-0 (NID.)

ISBN 978-952-61-1476-7 (PDF)

ISSN-L 1798-5854

ISSN 1798-5854

ISSN 1798-5862 (PDF)